

Mustan sotilaan monet kasvot – Valkoisten upseerien kirjeiden ja
päiväkirjojen kuvaukset mustista sotilaista Yhdysvaltain
sisällissodassa 1861–1865

Marjaana Tuominen

Pro gradu -tutkielma

Yleinen historia

Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos

Humanistinen tiedekunta

Turun yliopisto

Huhtikuu 2021

Turun yliopiston laatu järjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

TURUN YLIOPISTO

Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos / Humanistinen tiedekunta

TUOMINEN, MARJAANA: Mustan sotilaan monet kasvot – Valkoisten upseerien kirjeiden ja päiväkirjojen kuvaukset mustista sotilaista Yhdysvaltain sisällissodassa 1861–1865

Pro gradu -tutkielma, 59 s.

Yleinen historia

Huhtikuu 2021

TIIVISTELMÄ:

Tutkin Pro gradu -tutkielmassani valkoisten upseerien kirjeiden ja päiväkirjamerkintöjen kuvauksia mustien sotilaiden kyvyistä ja upseerien sekä unionin suhtautumisesta mustaan väestöön Yhdysvaltain sisällissodassa (1861–1865). Alkuperäisaineistoni koostui eversti Robert G. Shaw'n kirjeistä, eversti Nathan W. Danielsin päiväkirjamerkinnöistä sekä kapteeni John N. Chamberlinin kirjeistä. Tutkimani upseerit toimivat eversteinä ja kapteenina mustien sotilaiden rykmenteissä unionin puolella. Analysoin kirjeitä ja päiväkirjamerkintöjä kontekstualisoinnin keinoin.

Tutkielmassani selvisi, että upseerit kirjoittivat mustista sotilaista hieman eri tavoin ja keskittyivät eri aiheisiin. Jokainen heistä kirjoitti mustan sotilaan johtajuudesta ja sotilaiden kyvyistä sekä heidän kohtelustaan. Upseerit käyttivät myös hyvin erilaisia termejä kuvaamaan sotilaitaan ja mustaa väestöä sekä suhtautuivat mustaan väestöön eri tavoin. Yhteistä kaikilla upseereilla oli se, että he vastustivat orjuutta ja mustien sotilaiden kaltoin kohtelua.

Eversti Robert Shaw pohti johtajuuttaan, kunniaa ja velvollisuuksia sekä orjuuden vääryyttä. Hän kirjoitti sotilaistaan paikoin ylistävästi mutta välillä myös ennakkoluuloisesti ja rasistisia termejä käyttäen. Kapteeni John Chamberlin kirjoitti melko arkipäiväisistä asioista mutta yhtäläisyyksiä Shaw'n kirjoituksiin löytyi paljon. Molemmat heistä käyttivät rasistisia termejä mustista sotilaista. Chamberlin pohti myös mustan väestön oikeuksia, eikä pitänyt mustaa väestöä täysin tasa-arvoisena valkoisiin nähden. Eversti Nathan Daniels kirjoitti sotilaistaan vain hyvää ja ajoi mustien oikeuksia myös sodan jälkeen.

Valkoisten upseerien antama kuva mustista sotilaista ja heidän kyvyistään ja kohtelustaan oli toisaalta yhteneväinen ja toisaalta erosi joissakin asioissa. Heidän ajattelunsa ei ollut 1800-luvun kontekstissa poikkeuksellista, mutta monet heidän kirjoittamansa asiat olivat jo 1800-luvulla loukkaavia. He kuitenkin olivat mustien rykmenttien upseereita ja pitivät tehtäviään kunniallisena ja joissain määrin kaikki heistä ajoivat mustien oikeuksia. Jatkotutkimusta voisi tehdä esimerkiksi mustien sotilaiden omista kokemuksista, ei vain valkoisten upseerien kuvauksiin heidän kohtelustaan.

ASIASANAT: Yhdysvaltain sisällissota – sotahistoria – 1800-luku – kirjeet – päiväkirja – afroamerikkalaiset – vähemmistöt – orjuus – rasismi – Yhdysvallat

Sisällysluettelo

1. Johdanto	1
1.1. Kompromisseista kohti sotaa	1
1.2. Tutkimustilanne	5
1.3. Tutkimuskysymykset ja aineisto	7
1.4. Tutkimusetiikka	12
2. Mustat sotilaat unionin riveissä	13
2.1. Kunnia vai taakka – Mustan rykmentin johtaminen	13
2.2. Sotilaiden kyvyt ja taisteluissa pärjääminen	22
3. Suhtautuminen mustiin sotilaisiin.....	32
3.1. Työntekijä vai sotilas – Mustien sotilaiden kohtelu sodan aikana.....	32
3.2. Mustan sotilaan monta nimeä – Mustista sotilaista käytetyt nimitykset ja kuvaukset orjuudesta.....	40
4. Lopuksi	50
Lähteet.....	54

1. Johdanto

1.1. Kompromisseista kohti sotaa

Mustat sotilaat taistelivat Yhdysvaltain sisällissodassa unionin riveissä noin 180 000 miehen voimin, mikä oli miltei kymmenen prosenttia koko unionin armeijasta. Heitä kohdeltiin huonosti, eikä heidän rykmenttejään haluttu päästää rintamalle. Mustat sotilaat olivat tärkeä osa unionin armeijaa, mutta heidän saavutuksensa ja kohtelunsa ovat jääneet viime vuosikymmeniin saakka pimentoon.¹ Yhdysvalloissa 1800-luvulla orjuutta oli paljon ja mustia pidettiin joko omaisuutena tai vähintäänkin toisen luokan kansalaisina. Tutkin pro gradu -tutkielmassani kolmen unionin puolella palvelleen valkoisen upseerin Robert Gould Shaw'n, Nathan W. Danielsin ja John Newton Chamberlinin kirjeiden ja päiväkirjamerkintöjen antamaa kuvaa mustista sotilaista ja heidän kohtelustaan Yhdysvaltain sisällissodan vuosina.

Yhdysvaltain sisällissota (1861–1865) vaati uhreja enemmän kuin mikään muu sota Yhdysvalloissa ennen sisällissotaa tai sen jälkeen.² Sodan osapuolina olivat konfederaatio ja unioni. Konfederaatio koostui eteläisistä osavaltioista ja unioni pohjoisista osavaltioista. Sotaan johtaneet syyt liittyivät pitkälti orjuuteen, mutta myös esimerkiksi osavaltioiden itsemääräämisoikeuksiin.³ Yhdysvaltain sisällissodan syistä on ollut paljon keskustelua ja erimielisyyttä historioitsijoiden keskuudessa. John Ashworthin mukaan orjuus oli kuitenkin keskiössä sisällissodan synnyssä, sillä se vaikutti myös moniin muihin sotaan johtaneihin asioihin ja konfederaation tappioon. Orjat esimerkiksi pakenivat sodan aikana tai kapinoivat omistajiaan vastaan. Orjuuden vuoksi eteläisten osavaltioiden teollisuus oli hidastunut: orjat tekivät työn plantaaseilla, eikä näin ollen koettu tarvetta teollistumiselle. Tämä johti siihen, ettei konfederaatiolla ollut samanlaisia resursseja kuin unionilla.⁴

Orjuus oli iso osa Yhdysvaltoja aina sisällissodan päättymiseen (1865) saakka. Sodankin jälkeen uudelleenrakennus ja vapautettujen orjien asema Yhdysvalloissa eivät olleet

¹ Masur 2011, 58; Washington 1999, ix.

² Civil War Casualties, *American Battlefield Trust Battlefields.org*.

³ Sisällissotaan vaikutti esimerkiksi liittovaltion liiallinen puuttuminen osavaltioiden asioihin. Eteläiset osavaltiot eivät hyväksyneet tällaista ”Big Government” ajattelua. Ks. Masur 2011, 1.

⁴ Ashworth 2012, 196–199.

yksiselitteisiä asioita. Orjuuden tilalle tuli rotuerottelu⁵. Vaikka orjuus lakkautettiin sisällissodan seurauksena, orjuutta koskeva kritiikki oli alkanut jo 1700-luvulla, kun orjakauppa oli vielä voimissaan. Millerin ja Thompsonin mukaan uskonnollinen liike kveekarit alkoivat ensimmäisten joukossa kritisoimaan orjuutta. Kveekarien mukaan kukaan ei voinut omistaa toista ihmistä. Millerin ja Thompsonin mukaan Yhdysvaltain itsenäisyys sodan (1775–1783) jälkeen pohjoiset osavaltiot luopuivat orjuudesta.⁶ Tämä ei kuitenkaan tapahtunut hetkessä. Monissa tutkimuksissa on kirjoitettu siitä, että monet pohjoiset osavaltiot luopuivat orjuudesta tosi asiassa paljon myöhempään siirtymäajalla, esimerkiksi New Yorkissa viimeiset orjat vapautuivat vasta 1820-luvulla ja Connecticutissa 1840-luvulla.⁷ Vuonna 1808 kansainvälinen orjakauppa kiellettiin Yhdysvalloissa ja orjuuden vastaisia liikkeitä alkoi nousemaan esiin yhä enemmän. Samaan aikaan myös orjuuden kannattajat yrittivät maalata orjuudesta positiivista kuvaa.⁸

Orjana oleminen tarkoitti Yhdysvalloissa sitä, ettei orjalla ollut itsemääräämisoikeutta, eikä häntä lain silmissä pidetty ihmisenä vaan tavarana. Orjalla oli hyvin vähän laillisia oikeuksia ja hänen tuli totella omistajiaan kaikessa. Usein orjat työskentelivät puuvillaplantaaseilla, tupakkapelloilla tai toimivat palvelijoina omistajiensa talossa.⁹ Orjia ei nähty ihmisinä, mutta paradoksaalisesti orjan rikkoessa lakia hän sai kuitenkin tuomion moraalin omaavana ihmisenä. Näin ollen orjan omistajaa ei voitu pitää vastuussa orjan tekemisistä.¹⁰ Orjuuden oikeuksista oli myös säädetty lakeja, heitä ei saanut kohdella miten tahansa, mutta usein kuolemaan johtaneet julmat kurinpitotavat tai tappaminen eivät päätyneet oikeuden käsiteltäväksi. Raipaniskut olivat hyvin yleisiä rankaisukeinoja.¹¹ Orjanomistajat saattoivat myös raiskata orjia, jonka seurauksena orjien keskuuteen syntyi melko paljon lapsia, joiden isä oli myös heidän omistajansa.¹² Orjien avioliitoilla ei ollut oikeudellista perustaa, mutta orjien väliset avioliitot olivat yleisiä. Orjien omistajat hyötyivät orjien välisistä avioliitoista, sillä se tarkoitti usein sitä, että

⁵ Rotuerottelu eli segregatio tarkoittaa tässä kontekstissa mustien oikeuksien polkemista. Orjuutta ei ollut, mutta mustia ei nähty tasavertaisina valkoisiin nähden, eikä heille haluttu antaa kansalaisuutta. Heille oli esimerkiksi omat asuinalueensa ja koulunsa. Segregation in the United States, *History.com* 2018.

⁶ Miller & Thompson 2007, 30.

⁷ Davis D. 2006, 255; Harris 2003, 73 & 93; Warshauer 2011, 26.

⁸ Miller & Thompson 2007, 30–31.

⁹ Davis, D. 2006, 193–194, 198.

¹⁰ Campbell 2010, 1–2.

¹¹ Dusinger 2009, 88–89.

¹² Clinton 1994, 210.

omistajien orjamäärä kasvoi. Orjien omistajat saattoivat kuitenkin rikkoa muodostettuja perheitä myymällä orjien lapset muualle tai esimerkiksi erottamalla puoliset toisistaan.¹³

Mustaa väestöä eli myös vapaana, ei vain orjuudessa Yhdysvalloissa 1800-luvulla. Vapaita mustia eli niin eteläisissä kuin pohjoisissakin osavaltioissa. Orjaosavaltioissa vapaiden mustien elämä oli hyvin rajoitettua ja heitä pidettiin orjina ilman omistajia. Pohjoisissa vapaisissa osavaltioissa mustilla oli enemmän mahdollisuuksia, mutta ne erosivat osavaltioiden välillä. Joissain osavaltioissa mustilla oli äänioikeus.¹⁴ Vapaita mustia myös kidnapattiin jonkin verran ja myytiin orjuuteen.¹⁵ Orjuudessa eli Yhdysvalloissa ennen sisällissodan alkamista noin neljä miljoonaa orjaa. Vapaita mustia oli noin 470 000.¹⁷ Orjuuteen suhtauduttiin eri tavoin, eikä ainoastaan niin, että pohjoisessa olisi vastustettu orjuutta ja etelässä puolusteltiin. Myös pohjoisissa osavaltioissa orjuudesta oltiin montaa mieltä ja sitä saatettiin pitää välttämättömänä pahana.¹⁸

Abolitionismiksi kutsuttu suuntaus oli orjuuden vastainen liike, joka pyrki esimerkiksi auttamaan orjia pakenemaan plantaaseilta tarjoamalla erilaisia kulkureittejä ja turvapaikkoja orjille. Esimerkiksi Frederick Douglass pakeni orjuudesta ja hän puhui orjuutta vastaan ja kritisoi Abraham Lincolnia siitä, että mustat sotilaat saivat värväytyä niin myöhään sisällissodassa.²⁰ Abolitionismi alkoi muotoutua Yhdysvalloissa 1700-luvun lopulla kveekarien ajaessa orjuuden lakkauttamista. Orjuuden vastaisia ääniä oli ollut vielä sitäkin aiemmin, mutta liikkeen katsotaan organisoituneen 1700-luvun loppupuolella tutkija J.R. Oldfieldin mukaan. Abolitionistinen liike voimistui 1830-luvulla, kun perustettiin *The American Anti-Slavery Society*.²¹

Orjuus oli keskeinen 1800-luvun Yhdysvaltoja määrittävä tekijä, mutta orjuuteen liittyvä keskustelu oli myös osa laajempaa keskustelua ”roduista”. Melissa Steinin mukaan rotukeskustelu oli perintöä 1700-luvun valistuksesta, jolloin käännyttiin tiukasti luonnontieteiden puoleen. Mustaa väestöä pidettiin eri ”rotuna”, jopa eri lajina ja sitä selitettiin luonnontieteellisin perustein. Tieteellinen rasismi oli vahvaa 1800-luvulla, mutta sitä myös vastustettiin tieteilijöiden ja monien abolitionistien toimesta.²² Edellä

¹³ Chakkalakal 2011, 1–2; Dusinger 2009, 76–77.

¹⁴ Davis, D. 2006, 204; Rael 2006, 215–216.

¹⁵ Wilson 1994, 1.

¹⁷ Rael 2006, 215 & 236.

¹⁸ Davis 2006, 85–87.

²⁰ Smith 2002a, xiv.

²¹ Abolitionism. European and American social movement, *Britannica.com* 2019.

²² Stein 2015, 1, 4, 6–10 & 16.

mainittu ajattelu ”roduista” ei ollut vain orjien omistajien ja muiden amerikkalaisten välillä käytyä keskustelua, vaan vallitsi koko Yhdysvalloissa.²³

Yhdysvalloissa 1800-luku oli uudistusten ja asetusten aikaa. Sen pinta-ala kasvoi suuresti, sillä osavaltioita liittyi nopeaan tahtiin osaksi liittovaltiota. Orjuuden sallimisesta uusissa osavaltioissa ei päästy yksimielisyyteen, jonka vuoksi tarvittiin uusia asetuksia. Missouri halusi unioniin orjaosavaltiona vuonna 1817, mikä uhkasi vapaiden osavaltioiden ja orjaosavaltioiden tasapainoa senaatissa²⁴. Tilanteesta selvittiin määrittämällä Missouri orjaosavaltioksi ja samaan aikaan osavaltioksi pyrkivä Maine vapaaksi osavaltioksi. Kompromissia kutsuttiin Missourin kompromissiksi (1820). Kompromissiin kuului myös sopimus siitä, että Louisianasta pohjoiseen kaikki tulevat osavaltiot tulisivat olemaan orjuudesta vapaita.²⁵

Yhdysvaltojen väestö oli jo melko jakautunutta 1800-luvun alkupuolella, eikä lukuisat asetukset ja kompromissit auttaneet asiaa. Kalifornian osavaltion liittyttyä osaksi Yhdysvaltoja vuonna 1850 jouduttiin uudestaan pohtimaan kysymystä orjuudesta.²⁶ Kompromissina sille, että Kalifornia otettiin osaksi Yhdysvaltoja vapaana osavaltiona, tuli voimaan paljon puhutellut Fugitive Slave Act. Lain mukaan karanneet orjat tuli palauttaa takaisin omistajilleen, vaikka heidän olinpaikkansa olisi ollut orjuudesta vapaassa osavaltiossa. Kansas-Nebraska Act (1854) viimeistään vesitti Missourin kompromissin, sillä tämän seurauksena kukin territorio sai itse kansanäänestyksellä päättää siitä, sallittaisiinko siellä orjuus vai ei. Vuonna 1857 Dred Scott nousi otsikoihin, kun Yhdysvaltojen korkein oikeus teki ratkaisun karanneiden orjien palauttamisesta takaisin omistajilleen. Kyseessä oli karannut orja Dred Scott ja hänen puolisonsa, jotka olivat asuneet jo useita vuosia alueilla, jossa orjuus oli kiellettyä. Scott kuitenkin hävisi tapauksen, sillä korkein oikeus totesi, ettei hän orjana ole Yhdysvaltain kansalainen, eikä näin ollen ole oikeutettu vaatimaan vapautta.²⁷

Eteläisten ja pohjoisten osavaltioiden välit kiristyivät Kansas-Nebraska Actin seurauksena. Eteläiset osavaltiot kokivat liittovaltion puuttuvan heidän asioihinsa liikaa, mikä rikkoi osavaltioiden itsemääräämisoikeuksia. Eteläiset osavaltiot pitivät Abraham Lincolnin nousua presidentiksi viimeisenä niittinä. Yksitoista eteläistä osavaltiota irtautui

²³ Davis 2006, 86.

²⁴ Orjaosavaltioita ja vapaita osavaltioita oli ennen Missourin pyrkimyksiä tasamäärä, molempia 11. Masur 2011, 5.

²⁵ Masur 2011, 5.

²⁶ Miller & Thompson 2007, 153–155.

²⁷ Masur 2011, 15 & 17.

unionista muodostaen konfederaation vuosina 1860–1861. Yhdysvaltain sisällissota puhkesi huhtikuussa Fort Sumterin piirityksen seurauksena.²⁸

Sodassa palveli myös mustia sotilaita, jotka pääsivät ensimmäisen kerran mukaan sotaponnisteluihin suuressa mittakaavassa. Mustia sotilaita oli palvellut esimerkiksi Yhdysvaltain itsenäisyysodassa sekä vuoden 1812 sodassa, mutta mustilta evättiin värväytymisoikeus vuonna 1821.²⁹ Mustat sotilaat saivat luvan värväytyä sisällissodassa vasta vuoden 1863 alusta alkaen. Tähän liittyivät ajatukset siitä, että sota tulisi olemaan lyhyt, eikä mustien sotilaiden eikä mustia sotilaita tarvittaisi taistelussa, mutta myös tulkintoja siitä, että he eivät olisi yhtä rohkeita tai kyvykkäitä kuin valkoiset sotilaat. Abraham Lincoln myös pelkäsi, että unionin ja konfederaation rajalla olevat osavaltiot saattaisivat liittyä konfederaatioon, mikäli mustille annettaisiin mahdollisuus värväytyä. Rajaosavaltiot Kentucky, Delaware, Missouri ja Maryland kuuluivat unioniin, vaikka näissä osavaltioissa orjuus oli sallittua.³⁰ Myös konfederaation puolella värvättiin mustia sotilaita sodan loppuvaiheessa, mutta he eivät olleet rintamalla.³¹

1.2. Tutkimustilanne

Yhdysvaltain sisällissotaa on tutkittu Yhdysvalloissa erittäin paljon. Sitä pidetään Yhdysvaltain historian yhtenä keskeisempänä ajanjaksona niin populaarikulttuurissa kuin historian tutkimuksessa.³² Arvioiden mukaan sisällissodasta on tehty yli 60 000 teosta ellei jopa 100 000.³³ Sisällissodan eri taisteluista tehdään joka vuosi historian elävöittämissesityksiä³⁴, mutta Urwinin mukaan sisällissodan muistelu on irtautunut todellisuudesta ja mustien osallisuus unohdetaan. Sisällissotatutkimus on keskittynyt pitkälti esimerkiksi sodan syihin ja vasta viime vuosikymmeninä mustien sotilaiden kokemuksiin. Urwinin mukaan monia vuosikymmeniä sodan päättymisen jälkeenkin eteläisissä osavaltioissa historian opetuksen tuli antaa mahdollisimman positiivinen kuva konfederaatiosta, ja orjuudesta sodan syynä ei saanut puhua.³⁵ Ei liene ihme, että mustien osallisuuden ja kokemusten tutkimus oli kauan pimennossa.

²⁸ Masur 2011, 18–20.

²⁹ Burkhardt 2007, 14.

³⁰ Reid 2008, xii & 2–3.

³¹ Miller & Thompson 2007, 31.

³² Urwin 2004, 1.

³³ McConnell 1993, 3.

³⁴ Engl. Historical Reenactment.

³⁵ Urwin 2004, 2–4.

Yhdysvaltain sisällissodan tutkimus lähti liikkeelle sodan jälkeen tutkimalla eri rykmenttien vaiheita, kuten värväystä, liikkumista sekä taisteluihin osallistumista. Myös eri korkean arvon upseerien sekä poliitikkojen saavutuksia ja narratiiveja käsitteleviä tutkimuksia alkoi ilmestyä.³⁶ Sisällissodan sotilaiden kokemuksia on tutkittu Aaron Sheehan-Deanin mukaan 1980–1990-luvuilta lähtien, tämä pätee niin valkoisiin kuin mustiin sotilaisiin. Mustien sotilaiden osallisuutta Yhdysvaltain sisällissodassa alettiin tutkia 1950–60-luvuilta alkaen kansalaisoikeusliikkeen myötä.³⁷

Kansalaisoikeusliikkeen myötä mustan väestön historiaa alettiin tutkia mustien kokemusten ja saavutusten valossa, ei vain orjuuden ja uhrina olemisen näkökulmasta. Alton Hornsby, Jr. mukaan Yhdysvaltain mustan väestön historian ja kokemusten tutkimuksen nousu linkittyi maailmanlaajuiseen uudenlaisten historioiden, kuten sukupuolihistorian ja etnisten ryhmien historian tutkimukseen.³⁸ Myös rasismia ja sen historiaa on tutkittu viime vuosikymmeninä kasvavassa määrin.³⁹

Vaikka mustien sotilaiden osallisuutta sotaan on tutkittu viime vuosikymmeninä, kaikki näkökulmat eivät ole tulleet kattavasti esille. Esimerkiksi mustista sotilaista käytettyjä sanoja ei tutkimuksissa olla analysoitu juuri ollenkaan muutamaa sivulausetta lukuun ottamatta. Lääketieteen historian tutkija Margaret Humphreysin tutkimuksessa terveydenhuollosta sisällissodan aikaan on otettu huomioon eri sanat, jotka ovat nousseet alkuperäislähteissä esiin, mutta niitä ei ole liiemmin analysoitu, vaan todettu, että mustaan väestöön viitattiin monin eri sanoin 1800-luvulla.⁴⁰ Russell Duncan ja Keith Wilson ovat pohtineet yhden tutkimani everstin Robert Shaw'n kielenkäyttöä kirjeissä muutamalla virkkeellä.⁴¹ Yhdysvaltain sisällissodasta on yleisesti ottaen kirjoitettu niin paljon, että yksityiskohdat ovat välillä jääneet suurempien linjojen peittoon.

Lähteinäni tutkielmassani on sekä orjuuden historiaa että sisällissodan ja mustien sotilaiden osallisuutta käsitteleviä tutkimuksia. Historioitsija John David Smith on tehnyt useita tutkimuksia sisällissodasta sekä mustien sotilaiden osallisuudesta. Hänen toimittamansa teos "Black Soldiers in Blue. African American Troops in the Civil War Era" (2002) kertoo mustista sotilaista ja eritoten taisteluista, joissa he olivat osallisina. Toinen tutkimuksessani esille nouseva Smithin teos on "Lincoln and the U.S. Colored

³⁶ Sheehan-Dean 2007a, 4 & Sheehan-Dean 2007b, 10–11.

³⁷ Washington 1999, ix.

³⁸ Hornsby, Jr. 2005, 1–2.

³⁹ Bulmer & Solomos 2004, 1.

⁴⁰ Humphreys 2008, xiii.

⁴¹ Duncan 1992, 35 & Wilson 2002, 321.

Troops” (2013). Teoksessa Smith analysoi Abraham Lincolnin ja mustien sotilaiden suhdetta Emancipation Proclamation-julistuksen⁴² pohjalta sekä kirjoittaa myös mustien sotilaiden kohtelusta.

Historioitsija Richard M. Reidin teos ”Freedom for themselves: North Carolina’s Black Soldiers in the Civil War era” (2008) antaa selkeän kuvan siitä, miten mustien sotilaiden rykmentejä perustettiin, miten he osallistuivat taisteluihin ja miten heitä kohdeltiin sodan aikana. Reid tutkii teoksessaan Pohjois-Carolinan mustien sotilaiden rykmentejä.

Russell Duncan, John Bisbee ja C.P. Weaver ovat koonneet alkuperäisaineistonani toimivat kirjeet ja päiväkirjamerkinnot toimitetuiksi teoksiksi. Teoksissa he ovat kirjeiden ja päiväkirjamerkintöjen lisäksi kirjoittaneet kommentteja ja tutkinut mustia sotilaita melko kattavasti. Esimerkiksi Duncan on kirjoittanut Shaw’n elämästä oman lukunsa toimittamaansa teokseen.

1.3. Tutkimuskysymykset ja aineisto

Tutkin työssäni Yhdysvaltain sisällissodassa palvelleiden kahden valkoisen everstin ja yhden kapteenin kuvauksia mustista sotilaista heidän kirjeiden ja päiväkirjamerkintöjen mukaan. Tutkin, miten edellä mainitut upseerit kirjoittivat mustista sotilaiden johtamisesta ja kyvyistä, sekä miten he suhtautuivat mustiin sotilaisiin, väestöön ja orjuuteen. Keskityn vuosiin 1862–1864, sillä edellä mainittujen upseerien kirjoitukset ovat pitkälti niiltä vuosilta. Kyseiset vuodet ovat myös tutkielmani kannalta merkittävimmät, sillä mustat sotilaat saivat luvan värväytyä unionin armeijaan vasta vuoden 1863 alusta alkaen. Olen valinnut edellä mainitut teemat sen perusteella, miten tutkimani upseerit ovat käsitelleet eri aiheita kirjoituksissaan. Edellä mainitut teemat ovat nousseet selkeimmin esille kaikkien upseerien kohdalla mutta tarjoavat myös eroavaisuuksia upseerien kirjoitusten välillä. Kyseiset teemat antavat myös kattavan kuvan siitä, miten mustia sotilaita kohdeltiin ja miten heihin suhtauduttiin sisällissodan aikana.

Eversti Robert Gould Shaw (1837–1863) johti Massachusettsin 54. jalkaväkirykmenttiä, joka koostui mustista sotilaista. Hän kirjoitti sodassa kirjeitä perheelleen ja tulevalle puolisolleen sekä ystävilleen. Shaw’n äiti Sarah Shaw keräsi ja editoi poikansa

⁴² Suom. Vapautusjulistus. Käytän työssäni termiä ”Emancipation Proclamation-julistus”.

kirjoittamat kirjeet ja julkaisi ne perhetuttujen keskuuteen vuonna 1864. Shaw'n äidin julkaisema kirjekokoelman painetut kopiot ovat saatavilla esimerkiksi Harvardin yliopiston kirjastosta ja Bostonin julkisesta kirjastosta. Kirjeitä on päätynt eri arkistoihin ja kirjastoihin myös muulla tavoin, kuin Shaw'n äidin kokoamien kirjeiden kautta ja monissa paikoissa on myös kirjeiden käsikirjoituksia tallella. Monet kirjeistä on toimitetussa muodossa kootussa teoksessa, jossa myös kirjeiden lisäksi pohditaan Shaw'n elämää ja sisällissotaa yleisesti. Teoksen ”Blue-Eyed Child of Fortune. The Civil War Letters of Colonel Robert Gould Shaw” (1992) on toimittanut Russell Duncan. Duncanin teoksen sisältämät kirjeet ovat koottu monista eri arkistojen ja kirjastojen kopioista ja käsikirjoituksista. Duncan mainitsee koonneensa kirjeet sellaisinaan, eikä ole tehnyt niihin muutoksia. Shaw'n äiti editoi kirjeitä jonkin verran ennen niiden julkaisua esimerkiksi poistaen tiettyjä kohtia tai korjaten kieliasua, mutta Duncan kertoo kirjeiden käsikirjoitusten ja kopioiden avulla löytäneensä editoidut kohdat ja palauttanut ne alkuperäiseen asuunsa kokoamassaan teoksessa.⁴³ Tutkimani kirjeet ovat vuosilta 1861–1863 ja niitä on yli 170 kappaletta Duncanin editoimassa teoksessa. Editoidussa teoksessa ei ole mukana noin 100 kirjettä, jotka Shaw sodan aikana kirjoitti.⁴⁴ Lähteenäni käytän Duncanin toimittamaa teosta ja suorat lainaukset ovat kirjoitettu niin kuin ne ovat Duncanin teoksessa.⁴⁵

Eversti Nathan W. Daniels (1836–1867) johti 2. Louisiana Native Guardin vapaaehtoisjoukkoa, joka on myöhemmin tunnettu 74. jalkaväkirykmenttinä. Hän kirjoitti sodassa päiväkirjaa, josta on myös toimitettu myöhemmin julkaistu kokoelmateos. Teoksen on toimittanut C.P. Weaver. Weaverin toimittamassa teoksessa päiväkirjan otteita on yli 100 ja ne kaikki sijoittuvat vuoteen 1863, mutta Daniels kirjoitti päiväkirjaa myös vuosina 1861–1862 sekä 1864–1867. Käytän lähteenäni Weaverin toimittamaa teosta. Vuoden 1863 otteet ovat tutkielmani kannalta merkittävimmät, sillä silloin mustien sotilaiden rykmenttejä alettiin perustaa. Daniels irtisanoutui samana vuonna everstin tehtävästään erinäisten ongelmien vuoksi, jonka takia vuoden 1863 päiväkirjan otteet ovat hänen rykmenttinsä toiminnan kannalta tärkeimmät. Alkuperäinen päiväkirja on Weaverin hallussa⁴⁶. Päiväkirjan otteet ovat myös saatavilla elektronisina kopioina

⁴³ Duncan 1992, xxi–xxiii.

⁴⁴ Duncan 1992, 389–390.

⁴⁵ Muutamassa yhteydessä olen avannut joitakin lyhennettyjä sanoja, mutta kyseisissä kohdissa on hakasulut. Tämä pätee kaikkien tutkimieni upseerien kirjeihin ja päiväkirjan otteisiin.

⁴⁶ Weaver omistaa asunnon, jonka ullakolla päiväkirjaa on säilytetty. Danielsin puoliso meni uusiin naimisiin Danielsin kuoltua. Uuden asunnon ullakolla Danielsin päiväkirjaa on säilynyt, kunnes Weaver löysi päiväkirjan. Weaver 1998, xxi.

Kongressin kirjaston internetsivuilla. Weaver mainitsee kirjoittaneensa toimittamaansa teokseen puhtaaksi vuoden 1863 päiväkirjamerkinnot muuttamatta sisältöä tai kieliasua.⁴⁷

John Newton Chamberlin (1837–1880) johti myös Louisiana Native Guardin joukkoja, mutta kapteenin roolissa. Osa hänen kirjeistään ja päiväkirjastaan on toimitettu kirjamuotoon John Bisbeen toimesta. Bisbeen editointimetodi eroaa jonkin verran Weaverin ja Duncanin tyylistä. Bisbeen teoksessa kirjeet ja päiväkirjan otteet ovat pitkälti hänen tutkimuksensa keskellä, eivätkä erillään hänen omista kommenteistaan. Chamberlinin alkuperäisiä kirjeitä ei ole julkisesti saatavilla, mutta Bisbeen toimittamassa teoksessa kirjeitä ja päiväkirjamerkintöjä on vuosilta 1861–1866. Käytän lähteenäni Bisbeen toimittamaa teosta. Chamberlinin kirjeet ovat Bisbeen ja hänen sukulaistensa omistuksessa. Osa alkuperäisistä kirjeistä on kadonnut mutta kaikista kirjeistä on tehty kopiot kirjoituskoneella. Bisbee mainitsee jäljentäneensä kirjeet ja päiväkirjamerkinnot sellaisina kuin ne ovat olleet kirjoituskoneella tehdyissä kopioissa tai saatavilla olleissa alkuperäisissä käsikirjoituksissa.⁴⁸

Tutkimieni upseerien päiväkirjamerkintöjen ja kirjeiden toimittajat kertovat tehneensä huolellista työtä editoinnissaan. On syytä pitää mielessä, että tutkimani aineistot eivät ole alkuperäisiä kirjoituksia vaan kopioita alkuperäisistä lähteistä. Bisbee, Duncan ja Weaver ovat kirjoittaneet kattavat selostukset editointimenetelmistään teoksiinsa, minkä vuoksi ne toimivat tutkielmani alkuperäislähteenäni. Harjoitan kuitenkin lähdekriittisyyttä läpi tutkielmani.

Edellä mainitut upseerit kirjoittivat kirjeitä ystävilleen, perheilleen ja puolisoilleen. Näitä ei olla luultavasti tarkoitettu suuren yleisön nähtäväksi. Kaikki kirjoitetut asiat eivät välttämättä ole olleet sellaisia, jotka kirjoittajat olisivat sanoneet ääneen julkisesti. Päiväkirjat ovat vielä yksityisempiä, sillä niitä on kirjoitettu itseä varten, ei lähetetty muille. Tutkimani upseerit olivat käyneet ennen sotaa kouluja⁴⁹, minkä voi myös huomata esimerkiksi kirjoitusten kieliasusta ja jäsenyyksestä. Danielsin ammattia ei ole tiedossa, mutta hänen kirjoitustyyliinsä ja ajatukset olivat hyvin edistyksellisiä. Hän myös piti sodan jälkeen paljon erilaisia puheita mustien kohtaamasta sorrosta ja toimi aktiivisesti mustien oikeuksien puolesta.⁵⁰

⁴⁷ Weaver 1998, xxi–xxiii.

⁴⁸ Bisbee 2016, 2–3.

⁴⁹ Chamberlin oli ammatiltaan opettaja, Shaw oli opiskellut Harvardin yliopistossa, ei tosin valmistunut sieltä. Bisbee 2016, 7; Duncan 1992, 13.

⁵⁰ Weaver 1998, 172–173.

Historiallisina lähteinä kirjeet ovat tänä päivänä hyvin suosittuja tutkimusaineistoja. Kirjeitä tutkiessa on kuitenkin syytä huomioida, ettei niitä tule pitää täysin sanasta sanaan uskottavina lähteinä. Maarit Leskelä-Kärjen, Anu Lahtisen ja Kirsi Vainio-Korhosen toimittamassa teoksessa ”Kirjeet ja historiantutkimus” (2011) kirjoitetaan siitä, että kirjeiden sisältöihin vaikuttavat aika, paikka ja erilaiset normit ja konventiot. Kirjeiden kirjoittamisen tapa tai sisältö ei ole universaali ja ajaton vaan se on sidottu kulloisenkin yhteisön normeihin.⁵¹ Tutkin työssäni 1800-luvun amerikkalaisten sotilaiden kirjoittamia kirjeitä. Rintamalta lähetetyissä kirjeissä on esimerkiksi paljon taistelujen tai leirielämän kuvauksia, mikä taas ei ole ominaista esimerkiksi kahden kirjekaverin välisissä kirjeissä rauhan aikana.

Thomas Rodgersin mukaan Yhdysvaltain sisällissodan aikana lähetetyt kirjeet ovat antaneet historioitsijoille erinomaista materiaalia sotahistorian tutkimukseen, esimerkiksi taistelujen kuvaukseen. Rodgers havainnoi, että 1900-luvun lopulta alkaen kirjeiden sisällöt ovat alkaneet kiinnostamaan laajemminkin kuin vain taistelujen kuvauksina. Historioitsijat ovat myös alkaneet tutkia kirjeiden pohjalta esimerkiksi sotilaiden motivaatiota ja kokemuksia.⁵² Rodgersin artikkeli on ilmestynyt 1990-luvulla, jolloin sisällissodan tutkimus oli hyvin suosittua, varsinkin uusien näkökulmien, kuten vähemmistöjen, kannalta.

Päiväkirjojen tutkimisessa on paljon samankaltaisuuksia kuin kirjeiden tutkimisessa ja analysoinnissa. Karoliina Sjö ja Maarit Leskelä-Kärjen mukaan päiväkirjatutkimus on noussut näkyvästi historiantutkimuksen kentälle 1970-luvulta alkaen ja eritoten viime vuosikymmeninä. Sjö ja Leskelä-Kärki kertovat päiväkirjojen tuovan esiin niin yksityisen kuin yleisenkin, minkä vuoksi päiväkirjamerkinnot tuovat tutkielmaani laajempaa ulottuvuutta.⁵³ Päiväkirjamerkinnoissa voidaan kirjoittaa hyvin yksityisiä asioita, mutta niissä voidaan myös tuoda esiin laajempia kokonaisuuksia, jotka voidaan kontekstoida suurempiin linjoihin, tutkielmani tapauksessa esimerkiksi mustien sotilaiden ja mustan väestön kohtaamaan epäoikeudenmukaisuuteen.

Kirjeitä ja päiväkirjoja voi tutkia tutkimuksen pääosana itsenään, mutta käsillä olevassa tutkielmassa ne toimivat välineinä, joiden avulla analysoidaan tutkittavia teemoja, kuten mustien sotilaiden asemaa Yhdysvaltain sisällissodassa. Historiantutkimukselle

⁵¹ Lahtinen, Leskelä-Kärki, Vainio-Korhonen & Vehkalahti 2011, 13.

⁵² Rodgers 1997, 105–106.

⁵³ Leskelä-Kärki & Sjö 2020, 13.

ominainen metodi kontekstualisointi toimii myös apuvälineenä tässä tutkielmassa. Kontekstualisoinnissa tärkeää on pohtia, mitä eri asiat merkitsevät kussakin asiayhteydessä.⁵⁴ Tutkielmassani pohdin sitä, miten mustien sotilaiden asema ja kohtelu näkyvät valkoisten upseerien kirjeissä ja miten upseerit kirjoittavat mustista sotilaista. Pohdin siis kirjoitusten merkityksiä mustien sotilaiden tilanteen ja epäoikeudenmukaisuuden kartoittamisessa. Tämä pätee eritoten, kun tutkin upseerien käyttämiä sanoja, joilla he kuvaavat mustia sotilaita ja mustaa väestöä yleisesti, sekä heidän mahdollisten ennakkoluulojen ja kirjoittamistavan analysoinnissa. Tutkielmani tarkoituksena ei ole von Ranken⁵⁵ tavoin kertoa, miten asiat todellisuudessa tapahtuivat vaan kolmen eri valkoisen upseerin kirjeiden ja päiväkirjojen avulla tutkia, mitä heidän kirjoituksensa kertoivat mustien sotilaiden kohtelusta ja epäoikeudenmukaisuudesta aikansa kontekstissa sekä minkälaisia tulkintoja kirjoitusten perusteella voidaan tehdä. On kuitenkin syytä huomioda, etteivät kirjeet ja päiväkirjamerkinnot ole aukottomia totuudenkertojia, eikä niitä sellaisina tulisi käsitellä. Kuten totesin, niitä voidaan käyttää analysoinnin ja kontekstualisoinnin välineinä, ei omina absoluuttisina totuuksinaan.

Tutkimani upseerit eroavat toisistaan taustansa puolesta, mutta olivat melko samanikäisiä keskenään. Upseerien rykmentit ovat keskenään myös melko erilaisia. Chamberlin ja Daniels johtivat komppaniaa ja rykmenttiä, jotka koostuivat eteläisen osavaltion mustista miehistä, pääosin entisistä orjista.⁵⁶ Rykmentit perustettiin Louisianassa siinä vaiheessa, kun unioni oli saanut haltuunsa konfederaation alueita sodan aikana. Shaw'n rykmentti koostui pitkälti vapaista mustista ja se perustettiin Massachusettsissa unionin alueella, mikä selittänee erot mustien miesten taustoissa.⁵⁷

Olen valinnut edellä mainittujen upseerien kirjoitukset tutkielmaani, sillä he ovat kaikki mustien rykmenttien upseereja ja haluan selvittää, miten heidän kirjoituksissaan valkoisina upseereina ilmenee mustien sotilaiden kohtelu Yhdysvaltain sisällissodan aikana. Kolmen upseerin, joilla on erilaiset arvomaailmat ja taustat keskenään, tutkiminen antaa myös enemmän näkökulmia ja dialogia tutkielmaani, kuin esimerkiksi vain yhden upseerin tutkiminen.

⁵⁴ Saarelainen 2013, 244–245.

⁵⁵ Leopold von Ranke (1795–1886) oli saksalainen historioitsija, jonka mukaan historiatieteen tehtävänä on kertoa menneisyyttä sellaisena kuin se on ollut. Ks. Clark 2004, 9–10.

⁵⁶ Weaver 1998, 11.

⁵⁷ Smith 2002b, 29.

Tarkastelen tutkittavia teemojani kahdessa luvussa. Ensimmäisessä pääluvussa keskityn mustien sotilaiden johtamiseen sekä upseerien antamaan kuvaan siitä, miten mustat sotilaat pärjäsivät taisteluissa ja minkälaisia kykyjä heillä oli. Toisessa pääluvussa tutkin mustien sotilaiden kohtelua sodan aikana sekä sitä, miten tutkimani upseerit kirjoittivat sotilaista, heidän älykkyydestään sekä mitä termejä he heistä käyttivät.

1.4. Tutkimusetiikka

Tutkiessani mustista sotilaista käytettyjä sanoja pidän mielessä myös oman kielenkäyttöni työssä. Mikäli viittaa sanoihin, jotka nousevat alkuperäisaineistosta, käytän aina lainausmerkkejä. Vaikka tutkimuskirjallisuus ja alkuperäisaineistot käyttävät melko paljon sanaa ”rotu”⁵⁸ mustien sotilaiden ja mustan väestön historian analysoinnin yhteydessä, en itse puhu ”roduista”, vaan mustan väestön historiasta ja kohtelusta sekä vähemmistöistä. ”Rotu” on terminä ongelmallinen, sillä se antaa ymmärtää, että esimerkiksi ihmiset, joilla on tietynlainen ihonväri, olisivat eri asemassa kuin toiset biologisin perustein. Toki arkikeskustelussa näin ei yleensä tarkoiteta, mutta termin konnotaatiot ovat niin ideologisesti värittyneitä, että väärinymmärryksien välttämiseksi käytän kyseisen termin kohdalla lainausmerkkejä.

Käytän termejä musta väestö ja mustat sotilaat. Tämä nousee suoraan tutkimuskirjallisuudesta, jossa mustasta väestöstä käytetään useimmiten sanaa ”black”. On tärkeää tiedostaa erilaisten sanojen ongelmallisuus. Viime aikoina julkisen keskustelun keskiöön on noussut esimerkiksi sana ”bipoc” (Black, Indigenous and People of Color) mutta koska käyttämässäni tutkimuskirjallisuudessa siitä ei ole mainintaa, pitäydyn sanassa musta. Akateemisissa teksteissä sanaa musta käytetään edelleen hyvin paljon, jonka vuoksi käytän kyseistä sanaa myös omassa työssäni. Tällä hetkellä keskustellaan paljon siitä, mitä termejä on soveliasta käyttää. Toivon mukaan keskustelu siirtyy tulevaisuudessa myös akateemiseen tutkimukseen.

⁵⁸ Engl. Race.

2. Mustat sotilaat unionin riveissä

2.1. Kunnia vai taakka – Mustan rykmentin johtaminen

Mustia sotilaita kohdeltiin läpi sodan epäoikeudenmukaisesti, mutta miten valkoiset upseerit suhtautuivat mustan sotilaan johtamiseen sekä sotilaiden kykyihin? Oliko johtaminen heille kunniatehtävä vai enemmän taakka, joka otettiin vastaan ylennyksen takia ja velvollisuuden tunteesta. Tutkimieni upseerien kirjoituksissa on samankaltaisuuksia mustien sotilaiden johtamiseen liittyen, mutta myös eroja. Tutkin tässä luvussa sitä, miten valkoiset upseerit kirjoittivat mustan rykmentin johtajuudesta sekä siitä, miten mustat sotilaat pärjäsivät taisteluissa ja minkälaisia kykyjä heillä oli tutkimieni upseerien mukaan. Tässä alaluvussa keskityn siihen, miten valkoiset upseerit suhtautuivat tehtäviinsä mustien joukkojen eversteinä ja kapteenina. Pohdin myös, miten presidentti Lincoln vaikutti mustien sotilaiden rykmenttien perustamiseen ja miten rykmenttejä alettiin perustaa sekä, miten tutkimieni upseerien kirjoituksissa näkyi mustat sotilaat, valkoiset upseerit asetelma.

Sodan alussa Presidentti Abraham Lincoln ei halunnut antaa mustille oikeutta värväytyä, sillä hän pelkäsi pohjoisen ja etelän rajalla olevien osavaltioiden, joissa orjuus oli sallittua, irtautuvan unionista, mikäli mustat värvättäisiin sotilaiksi. Unionin valkoiset sotilaat eivät myöskään uskoneet mustien kyvykkyyteen ja rohkeuteen tosipaikan tullen. Ajattelu ei ollut poikkeuksellinen 1800-luvun Yhdysvalloissa, jossa mustat nähtiin alempiarvoisena ”rotuna”.⁵⁹ Sota kuitenkin pitkittyi, eikä voittoa ollutkaan näkyvissä.

Unionissa toiminut kenraalimajuri⁶⁰ Benjamin Butler ei suostunut palauttamaan karanteita orjia omistajilleen, kun unionin joukot etenivät etelässä. Vuoden 1850 Fugitive Slave Act olisi vaatinut tätä, mutta Lincoln hyväksyi Butlerin kannan. Kongressi linjasi 1861, että myös orjia voidaan pitää sodassa takavarikoituneena ”tavaran”, jolloin orjat jäivät unionin haltuun ja saivat tehdä töitä, kuten kaivauksia ja toimia karjan kuljettajina. Heitä ei kuitenkaan saanut värvätä sotilaiksi, vaikka muutamassa tapauksessa kielloista huolimatta niin tehtiinkin.⁶¹ Kesällä 1862 tuli voimaan laki, jossa todettiin kaikkien unionille epälojaalien orjanomistajien orjien olevan vapaita, mutta se ei

⁵⁹ Masur 2011, 56 & 58.

⁶⁰ Yhdysvaltain sisällissodassa käytetyt sotilasarvot järjestyksessä alhaisimmasta korkeimpaan: sotamies, korpraali, kersantti, sotilasmestari/vääpeli, luutnantti, kapteeni (Chamberlinin sotilasarvo), majuri, everstiluutnantti, eversti (Shaw'n ja Danielsin sotilasarvot), prikaatikenraali, kenraalimajuri ja kenraali. Civil War Army Organization and Rank, *The North Carolina Museum of History Ncmuseumofhistory.org*.

⁶¹ Smith 2013, 10–11.

käytännössä aiheuttanut muutosta, sillä epälojaalin orjanomistajan toteaminen olisi tarvinnut tehdä oikeudessa.⁶² Se oli kuitenkin yksi askel eteenpäin kohti orjuuden lakkauttamista ja mustien värväytymislupaa.

Syksyllä 1862 Lincoln julkaisi alustavan Emancipation Proclamation -julistuksen, jossa hän totesi, että orjuus lakkautetaan 1.1.1863. Tässä vaiheessa julistus ei sisältänyt mainintaa siitä, että mustat saisivat värväytyä unionin riveihin. Kun tammikuun ensimmäinen päivä koitti, Lincoln julisti, että orjuus on lakkautettu ja mustat saavat värväytyä. Julistus merkitsi orjuuden lakkauttamista, vaikka tosiasiasa se ei vapauttanut orjia juurikaan. Lincolnin julistuksessa oli myös maininta siitä, että orjien vapauttaminen ei koskenut unionin neljää orjaosavaltiota⁶³. Frederick Douglass kritisoi syksyn alustavaa julistusta siitä, ettei se tosiasiasa vapauttanut orjia, eikä se antanut mustille lupaa värväytyä. Kun julistus astui voimaan, Douglass oli erittäin tyytyväinen siitä, että siihen oli sisällytetty mustien oikeus värväytyä.⁶⁴ Eversti Robert Gould Shaw'n mukaan Lincolnin julistus ei kuitenkaan tullut hyvään aikaan, eikä hän nähnyt, että se tekisi mitään hyvää:

”So the "Proclamation of Emancipation" has come at last, or rather, its forerunner. I suppose you are all very much excited about it. For my part, I can't see what *practical* good it can do now. Wherever our army has been, there remain no slaves, and the Proclamation will not free them where we don't go. -- I don't mean to say that it is not the right thing to do, but that, as a war measure, the evil will overbalance the good for the *present*. Of course, after we have subdued them, it will be a great thing.⁶⁵

Shaw ei pitänyt orjuutta oikeutettuna, mutta totesi, että julistuksen seurauksena orjia ei todellisuudessa vapautettaisi ja konfederaation kynsiin jääneitä unionin sotilaita tulitaisiin kohtelevaan kahta kauheammin. Shaw pelkäsi eritoten ystävänsä Harryn puolesta, joka oli kirjeen kirjoittamishetkellä konfederaation vankina. Kirjoituksesta huomaa, että Shaw halusi lakkauttaa orjuuden, mutta olisi halunnut tehdä sen vasta sodan päätyttyä.⁶⁶ Lincolnin julistusta kritisoitiin siitä, että se oli liian radikaali, mutta myös siitä, ettei se ollut tarpeeksi. Shaw'n rykmentin erään kersantin mukaan julistusta ei ollut laadittu humanitaarisista syistä vaan pakkokeinona, jotta unioni voisi voittaa sodan saamalla lisää

⁶² Burlingame 2011, 67.

⁶³ Kentucky, Maryland, Missouri ja Delaware.

⁶⁴ Burlingame 2011, 68 & Smith 2013, 8 & 24–25.

⁶⁵ Robert Gould Shaw (käytän tästä lähtien lyhennettä RGS) äidilleen 25.9.1862, *Blue eyed Child of fortune* 1992, 245.

⁶⁶ Ibid.

sotilaita. Hän myös kritisoi sitä, ettei orjuutta lakkautettu unionin puolella olleista orjaosavaltioista.⁶⁷

Burkhardtin mukaan unionin puolella Lincolnin julistusta ei otettu kovin hyvällä vastaan. Valkoisia upseereita saattoi irtisanoutua tehtävistään ja sotilaita karata rintamalta protestina sille, että julistuksessa annettiin mustille värväyslupa ja orjuus lakkautettiin.⁶⁸ Smithin tutkimuksessa ei vastustuksesta kerrota kovin paljoa, tai ainakin se nousee Burkhardtin teoksessa selkeämmin esille. Vastustuksesta huolimatta mustat sotilaat saivat vuoden 1863 alusta lähtien värväytyä unionin riveihin ja julkinen mielipidekin muuttui myönteisemmäksi pikkuhiljaa sodan edetessä.⁶⁹

Mustien sotilaiden rykmenttejä alettiin perustaa jo ennen, kun mustat saivat luvan värväytyä. Louisiana Native Guard, jonka toisen rykmentin everstinä Nathan Daniels toimi, oli alun perin karanneista orjista perustettu rykmentti, jossa mustat olivat myös upseerien tehtävissä. Louisiana Native Guard oli alun perin konfederaation puolella taistellut joukko, joka koostui vapaista mustista miehistä. He eivät päässeet rintamalle konfederaation puolella, mutta auttoivat muuten konfederaatiota, esimerkiksi kuljettamalla vankeja. Kun unioni sai New Orleansin haltuunsa, perustettiin siellä epävirallinen Louisiana Native Guard, joka koostui kolmesta rykmentistä. Se oli pääosin karanneista orjista koostuva, mutta siihen oli myös liittynyt osa konfederaation alkuperäisestä Louisiana Native Guard rykmentistä. Vuonna 1863 joukon nimi muutettiin Corps d'Afrigueksi⁷⁰ ja vuonna 1864 kolme rykmenttiä muutettiin 73., 74. ja 75. USCI⁷¹ jalkaväkirykmenteiksi.⁷²

Mustia rykmenttejä johtivat valkoiset upseerit. Mustia sotilaita pääsi aliupseereiksi⁷³ mutta ei upseereiksi⁷⁴. Louisiana Native Guard kokonaisuudessaan oli hieman erilainen kuin muut mustien sotilaiden joukot, sillä niissä oli mustia sotilaita myös upseereina. Danielsin rykmentin majuri Francis E. Dumas oli musta. Hänen sotilasarvoansa korkeampaa mustaa upseeria ei sisällissodassa ollut.⁷⁵ Mustia sotilaita alettiin poistamaan

⁶⁷ Smith 2013, 27–28.

⁶⁸ Burkhardt 2007, 19 & 22.

⁶⁹ Burkhardt 2007, 24.

⁷⁰ Chamberlin otti kapteenin tehtävän vastaan syksyllä 1863, jolloin Louisiana Native Guardin rykmentit oli muutettu Corps d'Afriqueksi. Bisbee 2016, 46.

⁷¹ Unites States Colored Infantry.

⁷² Jones 2012, *opinionator.blogs.nytimes.com*.

⁷³ Engl. Non-commissioned officer.

⁷⁴ Engl. Commissioned officer.

⁷⁵ Weaver 1998, 13 & 15.

upseerin tehtävistä jo 1863 keväällä. Daniels vastusti mustien upseerien korvaamista valkoisilla upseereilla:

I regret that the Col[onel]⁷⁶ has taken the steps that he has in the matter, as they will be likely to seriously revert upon himself. The question as to whether colored officers are not quite as competent when properly instructed, I am not as yet inclined to deny, at least my experience has thus far proved that they are, and their standard of Intelligence is quite as high as that of any line officer of any R[e]g[imen]t that I have yet seen –⁷⁷

Daniels viittasi tapahtumaan, jossa everstiluutnantti Hall oli halunnut tarkastuttaa mustien upseerien taidot ja pätevyyden upseereina. Tarkastuksen seurauksena kolme mustaa upseeria irtisanottiin tehtävistään.⁷⁸ Danielsin mukaan mustat upseerit vaikuttivat yhtä päteviltä kuin valkoisetkin, mutta ei tässä kohtaa kommentoinut asiaa enempää. Daniels kirjoitti myös myöhemmin kenraali Banksille mielipiteensä asiasta:

Wrote letter to Gen[era]l Banks relative to Capt[ain] Murillion's matter, stating that I consider his dismissal a great outrage upon the Gentleman, and a disgrace to the American service,...

Daniels kirjoitti suorasanaisesti ja pyysi, että kapteeni Murillionin irtisanominen peruttaisiin. Hän jatkoi päiväkirjaansa, että hänen pyyntönsä saatetaan ottaa vastaan huonosti, mutta Daniels piti kuitenkin tärkeänä sitä, että tekee asialle jotain.⁸⁰ Danielsin taistelu ennakkoluuloja kohtaan aiheutti hänelle myöhemmin ongelmia rykmentin sisällä. Weaverin mukaan Daniels ei kuitenkaan kirjoittanut muiden upseerien puolesta, vaan pelkästään kapteeni Murillionin.⁸¹ On siis vaikea sanoa, tekikö Daniels sen puhtaasti mustien oikeuksia puolustaen vai tunsiko hän kenties Murillionin henkilökohtaisesti ja halusi auttaa ystäväänsä.

Myös Shaw kirjoitti valkoiset upseerit, mustat sotilaat dilemmasta:

There is a blue-eyed, yellow-haired, white-skinned, black preacher out here, who has great influence among the blacks. He wants to go as chaplain, and I think I shall take him; he looks so much like a white man, that I don't believe there would be much prejudice against it. I think I should care very little for public opinion, if it did no harm to the regiment. It would be out of the question to have any black, field or line, officers at

⁷⁶ Hakasulkeet oma merkintä. Käytetty avaamaan lyhennettyä sanaa. Lyhennettyjen sanojen kohdalla olevat hakasulkeet ovat laittamiani merkintöjä, eivät kirjeiden ja päiväkirjamerkintöjen toimittajien.

⁷⁷ Nathan W. Daniels (käytän tästä lähtien lyhennettä NWD) päiväkirjassaan 23.3.1863, *Thank God My Regiment an African One* 1998, 63.

⁷⁸ Weaver 1998, 63 n. 59.

⁷⁹ NWD päiväkirjassaan 7.4.1863, *Thank God My Regiment an African One* 1998, 78.

⁸⁰ Ibid.

⁸¹ Weaver 1998, xx & 34.

present, because of public sentiment. It ruined the efficiency of the Louisiana coloured regiments....⁸²

Mustien sotilaiden palkkaaminen upseereiksi oli selkeästi tulenarka aihe maaliskuussa 1863. Shaw viittaa kirjoituksessaan Louisiana Native Guardiin ja mustien upseerien irtisanomiseen siellä. Hän myös kirjoitti siitä, miten vaalea iho hänen tapaamallaan mustalla papilla oli. Samaa retoriikkaa käyttivät myös muut. Weaverin mukaan Louisiana Native Gardin rykmenteissä oli paljon mustia sotilaita, joiden toinen vanhemmista oli valkoinen.⁸³ Shaw'n mukaan vaaleampi-ihoinen musta kohtaisi vähemmän syrjintää kuin tummempi-ihoinen musta sotilas. Shaw'n kirjoituksen mukaan ennakkoluulot ja syrjintä näyttävät jakautuneen eri tavalla niitä mustia kohtaan, jotka olivat vaaleampia ja joiden toinen vanhemmista oli valkoinen.

Shaw ei ollut aluksi erityisen innostunut ottamaan vastaan everstin tehtävää Massachusettsin 54. jalkaväkirykmentissä. Massachusettsin kuvernööri Andrew tarjosi Shaw'lle mustien sotilaiden rykmentin perustamisesta vuoden 1863 alussa. Shaw kieltäytyi siitä aluksi:

If I had taken it, it would only have been from a sense of duty; for it would have been anything but an agreeable task. -- I am afraid Mother will think I am shirking my duty.⁸⁴

Shaw ajatteli, että olisi hyväksynyt tehtävän vain velvollisuudentunteesta. Shaw oli 2. Massachusettsin riveissä kolmivuotissopimuksella, joka päättyisi vuoden 1864 toukokuussa.⁸⁵ Hän halusi itse päättää, mitä tekisi sen jälkeen. Shaw'n kirjeiden perusteella ongelma ei ollut siinä, että kyseessä oli mustien sotilaiden rykmentti. Shaw ei olisi halunnut aiheuttaa pettymystä äidilleen, mutta koki, että hänellä oli hyvät syyt everstin tehtävän kieltäytymisellä.⁸⁶ Shaw ei kirjoittanut kirjeessään siitä, miten muut suhtautuisivat mustan joukon everstiin tai mustiin joukkoihin ylipäänsä. Voi olla, että Shaw pohti myös sitä, miten häneen suhtauduttaisiin mustan rykmentin everstinä.

Shaw oli kieltäytynyt everstin tehtävästä, mutta päätti lopulta ottaa sen vastaan. Hän kirjoitti kihlatulleen Annie Haggertylle muutaman päivän kuluttua edellisestä kirjeestään, että olikin muuttanut mieltään everstin tehtävän suhteen. Shaw kirjoitti, että piti

⁸² RGS kihlatulleen Annie Haggertylle 17.3.1863, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 310.

⁸³ Weaver 1998, 15.

⁸⁴ RGS Annie Haggertylle 4.2.1863, *Blue eyed Child of fortune* 1992, 283.

⁸⁵ Duncan 1992, 285 n. 4.

⁸⁶ RGS Annie Haggertylle 4.2.1863, *Blue eyed Child of fortune* 1992, 283.

kieltäytymistään virheenä ja everstinä hän saisi esimerkiksi enemmän lomaa kuin kapteenina.⁸⁷

Sisällissotaan perehtyneet historioitsijat pitävät kunniaa hyvin tärkeänä osana sotilaiden värväytymisintoa. Kunnia ja velvollisuus kulkivat käsikädessä ja 1800-luvun ihminen piti sotaan värväytymistä moraalisenä velvoitteenaan.⁸⁸ Myös Shaw ja Chamberlin kirjoittivat kunniaa pohtiessaan tehtäviään mustien sotilaiden everstinä ja kapteenina. Shaw halusi hoitaa tehtävänsä kunnollisesti. Hän halusi todistaa, että mustat sotilaat osaavat taistella:

Then, after I have undertaken this work, I shall feel that what I have to do is to prove that a negro can be made a good soldier, and, that being established, it will not be a point of honour with me to see the war through, unless I really occupied a position of importance in the army.⁸⁹

Shaw kirjoitti edellä olevan kirjoituksen samaan kirjeeseen kuin päätöksen everstin tehtävän vastaanottamisesta. Edellisessä kirjeessä hän oli kertonut, ettei halua ottaa tehtävää vastaan, sillä se tuntuisi velvollisuudelta. Seuraavassa kirjeessä hän kuitenkin tuntui perustelleensa tehtävän vastaanottamista juuri velvollisuudella ja kunnialla. Hän myös saattoi haluta näyttää, että nimenomaan hän pystyy koulimaan mustista kunnollisia sotilaita. Shaw pohti kunniaa erittäin paljon. Kuten Wilsonin tutkimuksesta käy ilmi, kunnia oli tärkeimpiä motivaatioita värväytymiseen. Shaw vei kunnian vielä pidemmälle. Hänen mukaansa ei ollut kunniaakasta olla sodassa mukana, ellei työ ollut tarpeeksi tärkeä armeijan kannalta. Duncanin mukaan Shaw piti äitiään erittäin suuressa arvossa ja kuunteli mitä hänellä oli sanottavaa. Shaw'n äidille abolitionismi oli hänen elämäntyönsä, joten uskallan sanoa, että Shaw'n äidillä oli myös tärkeä rooli siinä, että Shaw otti everstin tehtävän vastaan.⁹⁰ Tätä tukee myös se, että Shaw'ta harmitti aiheuttaa äidillensä pettymys, kun hän oli alun perin kieltäytynyt everstin tehtävästä. Käytössäni on kuitenkin olleet vain Shaw'n kirjoittamat kirjeet, minkä vuoksi ei voi varmaksi sanoa, minkälainen vaikutus Shaw'n äidillä on päätöksessä ollut.

Myös kapteeni Chamberlin punnitsi tehtävänsä kunnian näkökulmasta: "You may think that this is not an honorable position, but I am doing my duty as well as I can wherever I am."⁹¹ Hän lisäsi, että sodan jälkeen Yhdysvallat tulee olemaan vapaa maa, jossa

⁸⁷ RGS Annie Haggertylle 8.2.1863, *Blue-eyed Child of fortune* 1992, 285.

⁸⁸ Wilson 2006, 2.

⁸⁹ RGS Annie Haggertylle 8.2.1863, *Blue-eyed Child of fortune* 1992, 285.

⁹⁰ Duncan 1992, 24.

⁹¹ John Newton Chamberlin (käytän tästä lähtien lyhennettä JNC) ystävälleen Annalle 22.2.1864, *Captaining the Corps d'Afrique* 2016, 58.

yhdenvertaisuus ja oikeus toteutuu kaikkien kohdalla.⁹² Chamberlin kirjoitti jopa mahtipontisesti siitä, mitä mieltä hän oli mustien sotilaiden komentamisesta. Chamberlin kirjoitti, että hänen ystävänsä ei välttämättä pidä Chamberlinin mustan komppanian kapteeniutta kunniallisena. Tähän liittyy unionin puolella vallinnut epävarmuus mustien joukkojen värväämisestä ja siitä, miten mustat sotilaat tulisivat pärjäämään rintamalla.

Smithin mukaan valkoisilla upseereilla oli monia eri syitä siihen, miksi he halusivat suorittaa palveluksensa mustien joukkojen upseereina. Abolitionisteihin kuului Smithin mukaan esimerkiksi Shaw ja Daniels.⁹³ Tämän voi päätellä Danielsin kirjoituksista, mutta Shaw'n kohdalla asiaa täytyy pohtia hieman tarkemmin. Shaw'n perhe oli abolitionistinen, mutta Shaw tuntui itse hieman vieroksuvan suuntausta, vaikka olikin orjuutta vastaan. Duncanin mukaan Shaw ei värväytynyt armeijaan ainoastaan orjuuden lakkauttamisen takia vaan esimerkiksi velvollisuuden takia.⁹⁴ Kallistun myös itse Duncanin päätelmään, sillä vaikka Shaw'n perhe oli abolitionistinen, ei Shaw'n kirjeistä saa sellaista kuvaa, että hän olisi värväytynyt armeijaan tai ottanut everstin tehtävää vastaan täysin abolitionistisista syistä. Muita syitä olla mustien joukkojen upseerina Smithin mukaan olivat esimerkiksi uran etenemismahdollisuudet.⁹⁵ Mustien sotilaiden rykmentissä sai helpommin korkeamman sotilasarvon kuin valkoisten sotilaiden rykmenteissä. Shaw oli aikaisemmassa rykmentissään noussut kapteeniksi, mutta everstin arvo oli kapteenia paljon korkeampi. Smith laittaa tekstissään Shaw'n abolitionistiseen kategoriaan, mutta Duncanin mukaan Shaw ei halunnut ottaa tehtävää vastaan vaan myöntyi lopulta.⁹⁶ Shaw itse oli kirjoittanut, että tehtävän vastaanottaminen olisi ollut vain velvollisuudentunteesta tehty päätös ja tuntui lopulta sitä osaksi olleenkin.

Chamberlinin motivaatio ryhtyä mustan rykmentin kapteeniksi kunnian lisäksi on hieman epäselvä. Hän kirjoittaa kirjeissään, ettei pitänyt edellisen rykmentin toiminnasta. Siellä sotilaat olivat usein juovuksissa ja käyttivät rahansa vaatteisiin ja turhuuksiin: "I could not drink as much whiskey as the majority of them and on that account I should have stood a very poor chance for promotion."⁹⁷ Chamberlin ajatteli, että ylennyksen saaminen hänen silloisessa rykmentissään olisi ollut haastavaa, sillä hän ei viettänyt vapaa-aikaansa

⁹² Ibid.

⁹³ Smith 2002b, 37.

⁹⁴ Duncan 1992, 24–25.

⁹⁵ Smith 2002b, 37–39.

⁹⁶ Duncan 1992, 24–25.

⁹⁷ JNC veljelleen syyskuun puolessa välissä 1863, *Captaining the Corps d'Afrique* 2016, 47.

samalla tavalla, kuin muut. Hänelle tuli tilaisuus ryhtyä mustien sotilaiden kapteeniksi ja näin ollen saada ylennys, jonka hän otti vastaan.⁹⁸

Historioitsija ja asianajaja Christian Samiton mukaan mustat sotilaat olivat ylpeitä siitä, että saivat taistella unionin riveissä sinisissä uniformuissa.⁹⁹ Monet unionin puolella epäilivät mustien sotilaiden kykyä läpi sodan, ja Shaw koki tehtäväkseen tehdä sotilaistaan hyviä. Kun Shaw'n joukko marssi läpi Bostonin he saivat hurraa-huutoja osakseen:

. . . The more I think of the passage of the Fifty-fourth through Boston, the more wonderful it seems to me. Just remember our own doubts and fears, and other people's sneering and pitying remarks, when we began last winter, and then look at the perfect triumph of last Thursday. We have gone quietly along, forming the regiment, and at last left Boston amidst a greater enthusiasm than has been seen since the first three-months troops left for the war. – Truly, I ought to be thankful for all my happiness, and my success in life so far; and if the raising of coloured troops prove such a benefit to the country, and to the blacks, as many people think it will, I shall thank God a thousand times that I was led to take my share in it.¹⁰⁰

Shaw oli hyvin ylpeä eversti 28. toukokuuta, kun hänen rykmenttinsä marssi Bostonin läpi. Samiton mukaan Massachusettsin 54. jalkaväkirykmentti oli ensimmäinen musta rykmentti, joka marssi suurkaupungin läpi.¹⁰¹ Tilanne oli siis aivan uusi eikä liene ihme, että Shaw oli niin iloinen siitä, kuinka hyvin hänen rykmenttinsä otettiin Bostonissa vastaan. Vuoden 1863 alussa Shaw'n johtamaa rykmenttiä muodostettiin ja he pitivät erilaisia harjoituksia. Kun he lähtivät Bostonista, he lähtivät kohti sotaa. Kirjoituksesta huomaa myös Shaw'n tyytyväisyyden siinä, että hän oli ottanut vastaan tehtävän mustan rykmentin everstinä. Hän kirjoitti olevansa kiitollinen, mikäli mustien sotilaiden rykmentit osoittautuisivat menestyksiksi. Kirjeestä saa kuvan, että Shaw oli tyytyväinen päätökseensä ja että hänen motivaationsa olivat, ainakin jossain määrin, mustan väestön oikeuksien puolustamisessa. Shaw kirjoitti pelänneensä ja pohtineensa sitä, miten muut ihmiset suhtautuisivat mustien sotilaiden rykmentteihin. Tämä kohta kirjoituksesta liittyy syihin, miksi hän oli alun perin kieltäytynyt everstin tehtävästä.

Daniels kirjoitti monessa eri kohtaa, kuinka hienoa on olla mustan rykmentin eversti. Hän kirjoitti aika ajoin siitä, miten rykmentin toiminta edistyi: ”Had Battallion Drill this P.M.

⁹⁸ JNC veljelleen syyskuun puolessa välissä 1863, *Captaining the Corps d’Afrique* 2016, 46–47.

⁹⁹ Samito 2009, 47–48.

¹⁰⁰ RGS Annie Haggertylle 1.6.1863, *Blue-eyed Child of fortune* 1992, 335.

¹⁰¹ Samito 2009, 49.

very good, the Regiment improves rapidly.”¹⁰² Hänen päiväkirjamerkinnöissään on useita mainintoja siitä, että sotilaat kehittivät nopeasti.¹⁰³ Tästä voi päätellä, että hän piti rykmentin toimintaa hyvänä ja kirjoittamisen arvoisena. Daniels joutui kuitenkin tarkan syynäyksen uhriksi jo alusta alkaen, sillä hän halusi, että hänen rykmenttinsä upseerit olisivat pääsääntöisesti mustia. Monet upseereista olivatkin mustia Louisiana Native Guardin perustamisen alkuvaiheissa, mutta heitä irtisanottiin pikkuhiljaa ja heidät korvattiin valkoisilla upseereilla.¹⁰⁴

Tutkimusta mustista sotilaista on tänä päivänä jo melko paljon. Vähemmän löytyy tutkimusta siitä, miten valkoiset upseerit suhtautuivat työhönsä mustien sotilaiden johtajina. Reidin mukaan esimerkiksi Pohjois-Carolinassa¹⁰⁵ prikaatikenraali Wild sai jossain määrin itse päättää, kenet valitsi upseereiksi mustaan rykmenttiin ja hän valitsi ainakin kaksi mustaa sotilasta näihin tehtäviin. Muut upseerit hän valitsi sillä perusteella, että heillä oli abolitionistinen tausta ja kokemusta. Hän myös auttoi esimerkiksi Shaw’ta muodostamaan 54. Massachusettsin jalkaväkirykmentin.¹⁰⁶ Daniels sai myös itse vaikuttaa rykmenttinsä kokoonpanoon, mutta Shaw’n kohdalla ohjeet olivat jo selkeät: mustia sotilaita ei saanut ottaa upseerin tehtäviin.¹⁰⁷

Tutkimani upseerit kirjoittivat melko vähän siitä, minkälaisina he kokivat omat johtajataitonsa. Daniels pelkäsi, että hän ei pystyisi pitämään sotilaitansa kasassa, vaan he saattaisivat hyökätä vihollisen kimppuun kovalla voimalla traumojensa vuoksi: ”The only trouble I fear in a fight is my inability to hold my men well in hand. – – They will fight like bloodhounds, and never surrender.”¹⁰⁸ Daniels ei myöhemmissä päiväkirjamerkinnöissään maininnut asiasta, mikä viittaa siihen, että hänen pelkonsa eivät olleet käyneet toteen. Orjuus oli näkyvässä osassa läpi sodan, sillä se vaikutti myös Danielsin rykmenttiin ja Danielsin pohdintoihin siitä, miten hänen sotilaansa tulisivat taistelemaan entisiä omistajiaan vastaan. Valkoiset sotilaat taistelivat esimerkiksi kunnian puolesta, mutta Danielsin kirjeen perusteella mustat sotilaat taistelisivat raivokkaasti, eivätkä antautuisi koskaan. Tähän liittyy se, että mustalle sotilalle sodassa kunnian lisäksi oli tärkeässä roolissa koko mustan väestön vapaus, ei vain unionin säilyttäminen.

¹⁰² NWD päiväkirjassaan 19.3.1863, *Thank God My Regiment an African One* 1998, 58.

¹⁰³ NWD 18.3.1863 & NWD 25.3.1863, *Thank God My Regiment an African One* 1998, 57 & 63.

¹⁰⁴ Weaver 1998, xvii.

¹⁰⁵ Osa Pohjois-Carolinasta oli tässä kohtaa unionin hallussa. Reid 2008, 1.

¹⁰⁶ Reid 2008, 22–24 & 28.

¹⁰⁷ Weaver 1998, 14–15 & Duncan 1992, 26.

¹⁰⁸ NWD päiväkirjassaan 14.3.1863, *Thank God My Regiment an African One* 1998, 54.

Shaw ja Daniels olivat everstejä, mikä tarkoitti sitä, että heidän odotettiin johtavan rykmenttinsä mahdollisiin taisteluihin. Everstejä menehtyi tämän vuoksi taisteluissa melko paljon.¹⁰⁹ Duncanin mukaan Shaw pelkäsi kuolemaa, ja oli hyvin varma siitä, että hän tulisi kuolemaan seuraavassa taistelussa.¹¹⁰ Everstin tehtävä oli kunniakas ja sotilaiden arvomaailma oli hyvin velvollisuudentuntoista, mutta everstin tehtäviin sisältyi paljon vastuuta. Kunnia vai taakka? Sekä että.

2.2. Sotilaiden kyvyt ja taisteluissa pärjääminen

Mustia sotilaita väheksyttiin, pilkattiin ja heidän taitojaan kyseenalaistettiin. Kun mustat vihdoinkin saivat luvan värväytyä, olivat paineet kovat. Tutkimani upseerit kirjoittivat siitä, miten he näkivät johtamiensa sotilaiden kyvyt ja taidot kirjoituksissaan. He pitivät tehtäväänsä kunniallisena, mutta myös hankalana. Tässä alaluvussa tutkin sitä, miten upseerit kuvasivat mustien sotilaiden kykyjä ja pärjäämistä taisteluissa sekä heidän kohteluun konfederaation sotavankeina.

Smith kirjoittaa tutkimuksessaan siitä, että mustia sotilaita pidettiin lähinnä työvoimana ei sotilaina. Valkoiset sotilaat ja upseerit eivät ajatelleet, että mustilla sotilailla olisi rohkeutta tai kykyä pärjätä oikeissa taisteluissa. Tämä perustui vallinneeseen ajatusmaailmaan valkoisten paremmuudesta ja ylemmyydestä. Smithin mukaan mustien sotilaiden vaatteet olivat erilaiset ja näyttivät enemmän työntekijän kuin sotilaan vaatteilta.¹¹¹ Kun mustat joukot vihdoinkin pääsivät taistelemaan työnteon sijasta, heille annettiin miltei mahdottomia tehtäviä, jotta heidän nähtäisiin epäonnistuvan. Smithin mukaan toisin kuitenkin kävi. He pärjäsivät taisteluissa hyvin ja valkoiset sotilaat alkoivat muuttaa kantaansa.¹¹²

Shaw oli ylpeä rykmentistään. Hän halusi, että valkoiset joukot näkisivät hänen rykmenttinsä ja muut mustat rykmentit taistelussa:

Working independently, the coloured troops come only under the eyes of their own officers and to have their worth properly acknowledged, they

¹⁰⁹ Civil War Army Organization and Rank, *The North Carolina Museum of History ncmuseumofhistory.org*.

¹¹⁰ Duncan 1992, 51.

¹¹¹ Smith 2002b, 42.

¹¹² Smith 2002b, 54.

should be with other troops in action. It is an incentive to them too to do their best.¹¹³

Shaw halusi muiden tavoin näyttää kaikille, mihin musta sotilas pystyy. Kuten lainauksen viimeisestä lauseesta huomaa, Shaw'n mukaan oli tärkeää, että sotilaat pistävät parastaan, mikäli he pääsevät näyttämään kykynsä valkoisille joukoille. Hän ajatteli, että mustat sotilaat haluavat näyttää kykynsä, jos pääsisivät taistelemaan valkoisten joukkojen rinnalle. Tämä eroaa hieman Smithin tulkinnasta siinä, että mustien sotilaiden piti koko ajan todistaa, että he pärjäsivät taisteluissa samoin kuin valkoiset sotilaat. Shaw'n kirjoitus antaa ymmärtää, että mustat sotilaat halusivat itse näyttää olevansa yhtä rohkeita ja hyviä sotilaita kuin valkoiset, kun taas Smithin teoksessa valkoiset sotilaat ja väestö odottivat mustilta sotilailta erittäin hyvää suoritusta ansaitakseen saman kunnioituksen kuin valkoinen sotilas. Kumpikaan päätelmä ei sulje toistaan pois. Sotilailta on sodassa yleensä tarve osoittaa kykynsä, jotta saa tunnustusta ja mahdollisesti edetä sotilasurallaan. On kuitenkin mahdotonta tehdä Shaw'n kirjoituksen perusteella päätelmää siitä, miten mustat sotilaat itse asiaan suhtautuivat.

Mustien sotilaiden värväyslupan jälkeen konfederaatio ilmoitti kohtelevansa mustia sotilaita ja heidän upseerejaan erityisen raa'asti, mikäli he jäisivät sotavangeiksi. Shaw kirjoitti asiasta omasta näkökulmastaan mustien sotilaiden everstinä:

I really thought you knew the officers of coloured regiments were supposed to be in rather a ticklish situation, if caught by the Rebels.¹¹⁴

Shaw ei kertonut äidilleen sen tarkemmin, mitä hänelle saattaisi tapahtua, jos hän jäisi sotavangiksi. Kirjeestä kuitenkin saa käsityksen, että Shaw oli käynyt asiasta keskustelua äitinsä kanssa jossain muodossa aikaisemmin.¹¹⁵ Shaw ei kuitenkaan maininnut siitä, miten hänen sotilailleen saattaisi käydä, jos he jäisivät vangeiksi taisteluissa. Smithin toimittamassa teoksessa John Cimprich kirjoittaa vuonna 1864 tapahtuneesta Fort Pillow'n massamurhasta, jossa mustia sotilaita teloitettiin suuri määrä. Cimprichin mukaan unionin riveissä taistelleet sotilaat yrittivät antautua taistelussa, mutta konfederaation joukot eivät ottaneet heitä sotavangeiksi vaan teloituttivat heidät siihen paikkaan. Massamurhassa teloitettiin 300 mustaa sotilasta.¹¹⁶ Shaw'n kirjoittamat pelot eivät siis olleet täysin perättömiä, vaikka hän kirjoittikin vain omasta näkökulmastaan.

¹¹³ RGS äidilleen 6.7.1863, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 374.

¹¹⁴ RGS äidilleen 7.4.1863, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 321.

¹¹⁵ Ibid.

¹¹⁶ Cimprich 2002, 150 & 164–165.

Shaw'n pelkoja tukee myös Chamberlinin kirjoittama kirje siitä, miten mustien rykmenttien upseereille saattaisi käydä, jos he jäisivät konfederaation vangeiksi:

Officers who pass the examination for Officers of Inf[an]'t[r]y, but fail to pass as Engineers will be recommended for positions in Infantry Reg[imen]ts. but you may depend on it, I shall either stay in this Reg[imen]t. as Engineers or leave the service. I don't propose to go into any colored Infantry Reg[imen]'t. The Government does not have the moral vim (or if it has it does not exercise it) to protect the Officers of colored troops from all the ferocity of Southern Devils & I for one, don't propose to risk my valuable life in any such position.¹¹⁷

Chamberlinin kirje on vuodelta 1864 noin vuoden myöhemmin kuin Shaw'n kirjoitus. Shaw'n pelot eivät ole luultavimminkaan olleet turhia, jos niistä on käyty keskustelua vielä vuotta myöhemminkin. Chamberlin kirjoitti myös vain omasta näkökulmastaan, ei sotilaidensa. Hän oli kapteenina huoltojoukossa, joten mahdollisuudet jäädä konfederaation vangiksi olivat hyvin pienet. Chamberlin oli kuitenkin sitä mieltä, että unionin johto ei ottanut tarpeeksi vakavasti konfederaation uhkailuja.

Konfederaatio kohteli sotavankeja siis erityisen rankasti. Unioni vastasi uhkailuihin julistamalla, että mikäli konfederaatio teloituttaa sotavankejaan, unioni vastaa samalla mitalla omien sotavankiensä kohdalla. Smithin tai esimerkiksi Reidin teoksissa ei ole kuitenkaan kirjoitettu siitä, kuinka paljon edellä mainittuja käytäntöjä toteutettiin. Urwinin mukaan unioni ei liiemmin toteuttanut uhkaustaan, sillä unionin puolella vähäteltiin mustien sotilaiden kyvykkyyttä, eivätkä monet valkoiset upseerit olleet kiinnostuneita siitä, miten mustia sotavankeja kohdeltiin konfederaation puolella.¹¹⁸ Fort Pillow'n massamurhaa on tutkittu eri tutkimuksissa melko paljon, mutta Urwinin mukaan se ei ollut ainoa kerta, kun konfederaation sotilaat ampuivat mustia sotilaita, jotka yrittivät antautua.¹¹⁹

Daniels oli hyvin ylpeä sotilaistaan ja liitti päiväkirjaansa puheen, jonka hän oli pitänyt sotilailleen heidän pärjäämisestään taistelussa:

You have tested the question of your nations valor, and demonstrated to its fullest extent the capacity – the bravery – the endurance and the nobility of your race, and taught the milignant foe that a centuries oppression has not extinguished your manhood or suppressed your love of Liberty, and

¹¹⁷ JNC veljelleen 23.7.1864, *Captaining the Corps d'Afrique* 2016, 78.

¹¹⁸ Urwin 2004, 10.

¹¹⁹ Urwin 2004, 9–11.

that you have still a hand to wield the sword, and a heart to vitalize its blow.¹²⁰

Daniels kirjoitti hyvin runollisesti sotilaistaan ja piti heidän saavutuksiaan Pascagoulan hyökkäyksessä merkittävinä. Puheesta huomaa myös, mitä mieltä Daniels oli mustien kohtaamasta sorrosta. Daniels kirjoitti läpi päiväkirjansa sotilaidensa ja yleisesti mustien oikeuksista ja siitä, kuinka väärin oli, että heitä pidettiin alempiarvoisina. Danielsin päiväkirjan otteissa hän kirjoitti sotilaistaan kunnioittavasti ja piti heidän saavutuksiaan erinomaisina. Pascagoulan yhteenotto ei ollut sisällissodan mittakaavassa iso taistelu, ja Weaverin mukaan yhteenotto jäi Danielsin rykmentin ainoaksi. Se kuitenkin nosti rykmentin moraalialia ja osoitti mustien sotilaiden rohkeuden ja kyvyt tosipaikan tullen.¹²¹

Myös Chamberlin kirjoitti johtamiensa sotilaiden kyvyistä taisteluissa:

My company has been in two slight skirmishes and were exposed to fire at Port Hudson almost as much as any of the troops there and they have always behaved well.¹²²

Bisbeen mukaan Chamberlin viittasi tässä kohtaa Port Hudsonin taisteluun, joka käytiin touko-kesäkuussa vuonna 1863. Chamberlinin johtamaa komppaniaa ei silloin ollut vielä perustettu, joten hän kirjoitti siitä, miten hänen huoltokomppaniansa sotilaat olivat edellisessä rykmentissään kokeneet.¹²³ Chamberlinin johtama komppania oli huoltojoukko, joten heidän ei kuulunutkaan nähdä taisteluja yhtä paljon kuin muiden. Samassa kirjeessä Chamberlinin kirjoitti siitä, että hänen ennako-oletuksensa mustia sotilaita kohtaan olivat olleet negatiivisemmat, mutta tutustuttuaan sotilaisiinsa hän huomasi olleensa väärässä. Chamberlin piti sotilaistaan ja vietti heidän kanssaan paljon aikaa.¹²⁴

Edellä mainittu Port Hudsonin taistelu on jäänyt historiaan yhtenä tärkeimmistä taisteluista, joihin mustat rykmentit osallistuivat. Siihen osallistui 1. ja 3. Louisiana Native Gardin rykmentit.¹²⁵ Danielsin rykmentti ei osallistunut kyseiseen taisteluun. Port Hudsonin taistelusta kirjoitettiin suuresti ja mustia joukkoja ylistettiin. Myös Daniels kirjoitti päiväkirjassaan siitä, miten hänen kuulemansa mukaan mustat sotilaat olivat menestyneet taistelussa:

¹²⁰ NWD päiväkirjassaan 10.4.1863, *Thank God My Regiment an African One* 1998, 86.

¹²¹ Weaver 1998, 42.

¹²² JNC ystävälleen Annalle 2.5.1864, *Captaining the Corps d'Afrique* 2016, 83.

¹²³ Bisbee 2016, 184 n. 14.

¹²⁴ JNC ystävälleen Annalle 2.5.1864, *Captaining the Corps d'Afrique* 2016, 83.

¹²⁵ Hewitt 2002, 82 & 99.

The negro troops have demonstrated their ability to fight, and that successfully – at Port Hudson where in the commencement of the siege The 1st & 3d R[e]g[imen]ts stormed the works, doing the best fighting – according to an undoubted authority – that was done in the field – losing 600 out of 900, and acting most like veterans than amateurs –¹²⁶

Daniels oli ylpeä 1. ja 3. rykmentin sotilaiden kyvyistä, mutta Danielsin päiväkirjamerkintöjen editoijan, C. P. Weaverin mukaan Daniels liioitteli Port Hudsonissa menehtyneiden määrää. Weaverin mukaan noin 1000 sotilaasta menehtyi 180.¹²⁷ Hewittin mukaan kaikki eivät olleet kuitenkaan samaa mieltä siitä, että mustat joukot olisivat taistelleet hyvin. Konfederaation puolella upseerit kirjoittivat, ettei mustat sotilaat osanneet taistella juurikaan, eivätkä pitäneet sanomalehtien artikkeleita totuudenmukaisena.¹²⁸

Mustien sotilaiden joukot joutuivat myös kohujen keskelle. Daniels ja Shaw kirjoittivat huolistaan siitä, miten ulkopuoliset suhtautuisivat heidän rykmenttien toimintaan ja miten asioista uutisoitaisiin. Shaw kirjoitti sotilaidensa onnistumisista, mutta myös epäonnistumisista. Hän puolusteli sotilaitaan, eikä syyttänyt heitä. Shaw'n joukot joutuivat kohun keskelle, kun konfederaation puolella ollut kaupunki Darien Georgian osavaltiossa poltettiin eversti Montgomeryn käskystä. Kaupungissa ei ollut sotilaita, vain muutama siviili. Sen polttaminen ei Shaw'n mukaan ollut millään tavalla aiheellista. Montgomery käski myös Shaw'n yhden komppanian mukaan tuhoitöihin.¹²⁹ Shaw kirjoitti siitä pitkät pätkät päiväkirjassaan:

I am not sure that it [Darienin palo] will not harm very much the reputation of black troops and of those connected with them. For myself, I have gone through the war so far without dishonour, and I do not like to degenerate into a plunderer and robber, – and the same applies to every officer in my regiment.¹³⁰

Shaw pelkäsi, että Darienin poltto heitetään mustien sotilaiden niskoille. Hän kirjoitti, ettei myöskään haluaisi laittaa polttoa täysin Montgomeryn syyksi, sillä hän toimi kenraali Hunterin käskystä.¹³¹ Russell Duncanin mukaan kenraali Hunter poistettiin kenraalin virasta, sillä hän teki melko paljon kyseenalaisia päätöksiä.¹³² Shaw kirjoitti tässäkin kohtaan kunnian näkökulmasta. Hän ei halunnut, että hän tai hänen rykmenttinsä

¹²⁶ NWD päiväkirjassaan 22.6.1863, *Thank God My Regiment an African One* 1998, 123.

¹²⁷ Weaver 1998, 123 n. 33.

¹²⁸ Hewitt 2002, 96–98.

¹²⁹ RGS Annie Haggertylle 9.6.1863, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 342–343.

¹³⁰ RGS Annie Haggertylle 9.6.1863, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 343.

¹³¹ RGS äidilleen 28.6.1863, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 364.

¹³² Duncan 1992, 365 n. 6.

saa kunniantoman sotilaan leiman. Burkhardtin mukaan Darienin paloa ei käsitelty kovakouraisesti unionin sanomalehdistössä mutta konfederaation puolella sitä ruodittiin paljon.¹³³

Darienin palo jätti leiman mustien sotilaiden päälle, mutta se unohdettiin nopeasti, kun mustat joukot nähtiin taisteluissa:

We have at last fought alongside of white troops. -- I know this letter will give you pleasure, because what we have done to-day wipes out the remembrance of the Darien affair, which you could not but grieve over, though we were innocent participators.¹³⁴

Shaw'n mukaan valkoisten joukkojen rinnalla taistelemisen oli erittäin hieno asia sekä hänen sotilailleen että yleisesti mustille joukoille. Darienin tapaus oli aiheuttanut hallaa Shaw'n rykmentille, mutta mustien sotilaiden pärjääminen taistelussa pyyhki Darienin pois ihmisten mielistä.

Shaw ei ollut yksin pelostaan Darienin leimasta ja myöhemmästä iloisuudesta mustien joukkojen pärjäämisen kanssa. Esimerkiksi Daniels pohti päiväkirjassaan, kirjoittaisivatko sanomalehdet Pascagoulan tapahtumista oikein. Pascagoulan yhteenotossa Danielsilla oli ongelmia valkoisten joukkojen kanssa. Erään valkoisen komppanian vuoksi Daniels menetti sotilaitaan. Danielsin iloksi sanomalehdet olivat ottaneet asiassa mustia sotilaita puolustavan kannan. Daniels iloitsi tästä erityisesti, sillä hänen sotilaansa olivat osoittaneet rohkeutta ja taistelukykyä kyseisessä yhteenotossa.¹³⁵

Howard Westwoodin mukaan mustien sotilaiden johtajat, ainakin Etelä-Carolinan vapaaehtoisjoukoissa, olivat usein kokemattomia.¹³⁶ Mustia sotilaita ei kuitenkaan päästetty korkeille sotilasarvoille harvaa tapausta lukuun ottamatta.¹³⁷ Daniels pidätettiin everstin virastaan huhtikuun lopulla 1863. Pidätyksen syynä oli erään luutnantin kantelu siitä, että Daniels olisi käyttänyt liikaa puutavaraa puolustuksen vahvistamisessa ja oli pätemätön hoitamaan tehtäviään.¹³⁸ Tästä voisi päätellä, että Daniels kuului kokemattomien upseerien joukkoon, mutta Danielsin edistykselliset puheet vaikuttivat myös siihen, miten hänestä ajateltiin rykmentin sisällä. Danielsin tilalle valittiin

¹³³ Burkhardt 2007, 71.

¹³⁴ RGS puolisolleen Annie Haggertylle 15.7.1863, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 385.

¹³⁵ NWD päiväkirjassaan 10.4.1863, 14.4.1863 & 22.4.1863, *Thank God My Regiment an African One* 1998, 81, 88 & 97.

¹³⁶ Westwood (1992) 2008, 129.

¹³⁷ Reid 2008, 17.

¹³⁸ Weaver 1998, 108–109.

everstiluutnantti Hall, mutta Danielsin päiväkirjan mukaan hänen sotilaansa eivät olleet tyytyväisiä muutokseen:

Meanwhile my Major has resigned and the rest of my line officers & The Regiment is fast becoming demoralized. The L[ieutenant] Col[onel] is entirely incompetent & will if allowed to remain disgrace the Regiment.¹³⁹

Lainauksesta käy ilmi, ettei Daniels pitänyt hänen tilalleen noussutta everstiluutnanttia pätevänä johtamaan rykmenttiä. Ei ole yllättävää, ettei Daniels pitänyt everstiluutnanttia pätevänä, sillä Daniels oli pidätettynä, eikä voinut vaikuttaa rykmenttinsä asioihin. Danielsin huomio siitä, että hänen majurinsa ja muut upseerinsa olivat eronneet tehtävistään tuo lisää vakuuttavuutta everstiluutnantin pätemättömyydelle. Voi myös olla, että majuri ja muut upseerit erosivat protestina Danielsin pidätykselle tai velvollisuudentunteesta. Westwoodin huomio valkoisten upseerien kokemattomuudesta ja pätemättömyydestä sopii myös Danielsin päiväkirjan kuvaukseen everstiluutnantti Hallista.

Kuten kirjoitin edellisessä alaluvussa, mustat sotilaat eivät päässeet yhtä korkeille sotilasarvoille kuin valkoiset. Mustia sotilaita oli niin sanottuina ”non-commissioned officer” eli aliupseereina. Näihin lukeutuivat esimerkiksi kersantit. Danielsin riveissä mustia sotilaita oli päässyt jopa majurin tasolle, mutta Danielsin pidättämisen jälkeen hänen kaikki niin sanotut aktiiviupseerit irtisanoutuivat myös. Samoihin aikoihin kenraalimajurina ollut Benjamin Butler siirrettiin muihin tehtäviin ja hänen tilalleen tuli Nathaniel Banks. Banks ylisti mustien sotilaiden taitoja Port Hudsonissa mutta poisti kuitenkin mustia sotilaita upseeriviroista, jonka jälkeen mustia sotilaita oli enää kersantteina¹⁴⁰ tai aktiiviupseereina¹⁴¹ kirurgin tai armeijan kappalaisena.¹⁴²

Mustia sotilaita, kuten valkoisiakin, syytettiin ja teloitettiin sodan aikana kapinoinnista ja rintamakarkuruudesta.¹⁴³ Tutkimani upseerit eivät ole kirjeissään tai päiväkirjoissaan maininneet siitä, oliko käytäntö epäreilumpi mustia sotilaita kuin valkoisia sotilaita kohtaan. Shaw kirjoitti, että eversti Montgomery oli ampunut erään sotilaistaan ilman oikeudenkäyntiä, mutta Shaw piti tekoa oikeutettuna, vaikkakin asia olisi ollut hyvä viedä sotilasoikeuden käsiteltäväksi. Hänen mukaansa eversti Montgomeryn rykmentistä oli

¹³⁹ NWD päiväkirjassaan 20.8.1863, *Thank God My Regiment an African One* 1998, 125.

¹⁴⁰ Engl. Non-commissioned officer.

¹⁴¹ Engl. Commissioned officer.

¹⁴² Smith 2013, 51–52.

¹⁴³ Duncan 1992, 34 & 219 n. 3 & Westwood (1992) 2008, 125.

karannut 70 sotilasta kahden päivän aikana.¹⁴⁴ Shaw kirjoitti rintamakarkuruudesta myös omassa rykmentissään, mutta ei kirjeen perusteella ollut asiasta kovin huolissaan.¹⁴⁵ Westwoodin mukaan erään mustan kersantin kapinoinnista seurannut teloitus oli todellisuudessa ollut laiton, sillä oikeudenkäyntiä ei ollut toteutettu täysin laillisten periaatteiden mukaan. Kyseinen kersantti oli yrittänyt tuoda ilmi epäoikeudenmukaisuutta mustia sotilaita kohtaan, mutta hänen huoliaan ei ollut otettu huomioon, jonka vuoksi kersantti päätti kapinoida.¹⁴⁶ Tutkimani upseerit eivät kirjoittaneet kapinoinnista juurikaan. Shaw kirjoitti, että hänen edellisessä rykmentissään alkoi nousta kapinamieliala kylmyyden vuoksi, mutta ei kirjoittanut kapinoinnista ollessaan everstinä.¹⁴⁷

Fort Wagnerin taistelu oli Port Hudsonin ohella yksi merkittävimmistä taisteluista, joihin mustien sotilaiden joukkoja osallistui. Shaw'n johtama Massachusettsin 54. jalkaväkirykmentti osallistui taisteluun, mutta menetti miltei puolet sotilaistaan taistelussa. Shaw menehtyi taistelussa, minkä vuoksi hänen kirjeissään ei ole mainintaa taistelun kulusta. Hyökkäykseen osallistui noin 600 Shaw'n komentamaa sotilasta, joista noin puolet joko menehtyi, loukkaantui tai jäi konfederaation vangiksi. Vaikka hyökkäys oli epäonnistunut, se nosti mustien sotilaiden arvostusta ja sai epäilijät muuttamaan mielensä mustien sotilaiden kyvyistä taisteluissa.¹⁴⁸

Mustat sotilaat osallistuivat myös moniin muihin merkittäviin taisteluihin sisällissodan aikana.¹⁴⁹ Tutkimani upseerit eivät olleet kuitenkaan osallisina monissa taisteluissa, sillä heidän rykmenteissään tapahtui sodan aikana paljon muutoksia. Shaw'n kuoleman jälkeen 54. jalkaväkirykmentti sai lisää sotilaita menehtyneiden tilalle ja rykmentin everstiksi nousi Edward Hallowell.¹⁵⁰ Myös Louisiana Native Guardin joukot nimettiin uudelleen sodan kuluessa ja Danielsin rykmentti koki suuria muutoksia, sillä Daniels joutui astumaan syrjään vuoden 1863 kuluessa. Weaverin mukaan Danielsin rykmentti kuihtui vähitellen, sillä mustien upseerien poisto vaikutti rykmentin moraalisiin ja monet sotilaat alkoivat karata. Danielsin entinen rykmentti liitettiin osaksi 74. jalkaväkirykmenttiä vuonna 1864 ja myöhemmin sen kokoonpanoa sekoitettiin vielä lisää. Myös muut Louisiana Native Guardin alkuperäiset rykmenttien everstit joutuivat

¹⁴⁴ RGS puolisolleen Annie Haggertylle 6.7.1863, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 378.

¹⁴⁵ RGS isälleen 24.4.1863, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 325.

¹⁴⁶ Westwood (1992) 2008, 133–134, 138.

¹⁴⁷ RGS äidilleen 26.4.1861, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 81.

¹⁴⁸ Yacovone 2004, xxxii–xxxiii.

¹⁴⁹ Esim. Milliken's Bendin taistelu sekä New Market Heightsin taistelu. Smith 2013, 76–77.

¹⁵⁰ Duncan 1992, 423–424.

luopumaan paikastaan vuoden 1863 aikana.¹⁵¹ Chamberlinin komppania palveli vielä sodan päättymisenkin jälkeen vuoden verran, mutta Chamberlinin kirjeiden perusteella komppania tai koko huoltorykmentti eivät liiemmin nähneet taisteluita.¹⁵²

Mustat sotilaat ansioituivat myös sisällissodan aikana. Mustista maavoimien ja merivoimien sotilaista 23 saivat Yhdysvaltain korkeimman sotilasansiomitalin Medal of Honourin. Yhteensä kyseisiä kunniamerkkejä jaettiin sisällissodassa 1523. Yksi kunniamerkin saanut musta sotilas kersantti William H. Carney soti Shaw'n rykmentin alaisuudessa. Hänet palkittiin Fort Wagnerin taistelusta, jossa eversti Shaw menehtyi.¹⁵³ Smithin mukaan Medal of Honourin sai 16 mustaa sotilasta, mutta lähteiden eroavaisuus voi johtua siitä, ettei Smithin väitteessä ole välttämättä otettu huomioon merivoimien sotilaita.¹⁵⁴

Shaw, Daniels ja Chamberlin kirjoittivat hyvin eri tavoin mustien sotilaiden pärjäämisestä taisteluissa ja siitä, miten sotilaiden taitoihin suhtauduttiin. Danielsia vastaan nostettiin syytteitä, sillä hän oli käyttänyt liikaa puutavaraa asemien vahvistamiseen, jonka vuoksi hän oli pidätettynä loppukeväästä 1863 alkaen. Danielsin johtama rykmentti osallistui hyvin vähän taisteluihin ja esimerkiksi Pascagoulun yhteenotossa oli ongelmia valkoisen komppanian kanssa. Shaw halusi todistaa, että mustat sotilaat osaavat taistella ja toivoi, että hänen rykmenttinsä pääsee taistelemaan valkoisten joukkojen rinnalla. Shaw'n rykmentti ei myöskään välttynyt mustien sotilaiden kykyjen epäröinniltä ja epämiellyttävältä uutisoinnilta. Fort Wagnerin taistelussa Shaw'n rykmentti viimeistään näytti taitonsa ja todisti epäilijät vääriksi. Shaw kuitenkin itse menehtyi taisteluissa, eikä näin ollen ehtinyt näkemään sitä arvostusta, joka nousi mustia sotilaita kohtaan Fort Wagnerin taistelun seurauksena. Chamberlinin johtama huoltokomppania ei osallistunut Chamberlinin kirjeiden perusteella kovin suuriin taisteluihin.

Kaikki tutkimani upseerit kirjottivat siitä, että heidän sotilaansa toimivat hyvin eri tilanteissa, mutta Chamberlin kirjoitti selkeästi vähemmän siitä, miten hän näki mustien sotilaiden kyvyt. Shaw ja Daniels kirjoittivat useaan otteeseen siitä, miten heidän rykmenttinsä edistyi. Toisaalta Chamberlin oli kapteeni, ei eversti, joten rykmentin edistyminen ei ollut ehkä hänelle tärkein asia. Chamberlin kylläkin johti omaa komppaniaa, mutta keskittyi kirjeiden ja päiväkirjan kirjoituksissa enemmän

¹⁵¹ Weaver 1998, 166–167.

¹⁵² Bisbee 2016, 6.

¹⁵³ Bracks 2012, 449.

¹⁵⁴ Smith 2013, 7.

arkipäiväisempiin asioihin. Upseerien kirjoituksissa olevista eroista ei voida kuitenkaan päätellä sitä, että Chamberlinia ei olisi kiinnostanut sotilaiden kyvyt. Kirjeissä ei aina kirjoiteta jokaista yksityiskohtaa ja on luonnollista, että tutkimani upseerit kirjoittivat lähinnä omasta näkökulmastaan, ei sotilaidensa. He kirjoittivat kirjeitä ystävilleen ja perheenjäsenilleen, joita luultavasti kiinnosti nimenomaan heidän kokemuksensa, ei välttämättä heidän sotilaidensa kokemukset. Daniels taasen kirjoitti päiväkirjaa, jolloin hänen ei tarvinnut niinkään vastata kenenkään lähettämään kirjeeseen ja vaihdella kuulumisia, vaan hän sai itse päättää, mistä kirjoitti.

3. Suhtautuminen mustiin sotilaisiin

3.1. Työntekijä vai sotilas – Mustien sotilaiden kohtelu sodan aikana

Mustia sotilaita kohdeltiin sisällissodassa unionin riveissä usein epäoikeudenmukaisesti valkoisiin sotilaisiin nähden. Alusta alkaen heihin suhtauduttiin vähättelevästi, sillä valkoiset sotilaat eivät halunneet mustia sotilaita rintamalle. Valkoisten sotilaiden ylpeys ei kestänyt sitä, että mustat sotilaat voisivat olla heidän rinnallaan taisteluissa. Valkoiset sotilaat jopa kertoivat, että ampuisivat mieluummin mustan sotilaan ennen kuin antaisivat mustien ampua valkoisia, vaikka kyseessä olisikin konfederaation sotilas.¹⁵⁵ Mustat sotilaat joutuivat kestäämään vähättelyä ja rasismia jo ennen kuin saivat uniformunsa päälleen, eikä epäoikeudenmukaisuus loppunut siihen. Tässä luvussa tutkin sitä, miten sotilaita kohdeltiin, miten heihin suhtauduttiin unionin armeijan riveissä, sekä minkälaisia termejä heistä käytettiin. Tässä alaluvussa keskityn siihen, miten mustia sotilaita kohdeltiin sodan aikana tutkimieni upseerien kirjoitusten perusteella. Keskityn sotilaiden palkkaan, varusteluun, työtehtäviin sekä terveydenhuoltoon.

Kaikki tutkimani upseerit kirjoittivat kirjeissään tai päiväkirjoissaan siitä, miten heidän johtamia sotilaita kohdeltiin tai miten mustia sotilaita kohdeltiin yleisesti. Jokainen heistä kirjoitti esimerkiksi sotilaiden palkasta, mutta eivät oikeastaan esimerkiksi terveydenhuollosta.

Kun mustien sotilaiden rykmenttejä alettiin perustaa, mustille sotilaille luvattiin sama palkka kuin valkoisillekin. Valkoisten sotilaiden palkka oli 13 dollaria kuukaudessa.¹⁵⁶ Valkoisten sotilaiden 13 dollarin palkkaan sisältyi kolmen dollarin vaatetusraha. Mustien oli määrä saada saman verran palkkaa kuin valkoisten, mutta heidän palkkansa olikin 10 dollaria kuukaudessa, josta vielä vähennettiin kolmen dollarin vaatetusraha.¹⁵⁷ Sekä Shaw että Daniels olivat asiasta raivostuneita.

Shaw kirjoitti palkkakysymyksestä isälleen. Hän kertoi, että mikäli mustien sotilaiden palkkoja lasketaan, hän ei maksa palkkoja ollenkaan, ennen kuin asia selvitetään kuvernööri John Andrewin kanssa:

You may have perhaps heard that the coloured troops are to receive \$10 instead [of] \$13 per mo[nth]. It is not yet decided that this reg[imen]t comes under the order. If it does I shall refuse to allow them to be paid until I hear from Gov[ernor]. Andrew. The reg[imen]t ought, in that case, to be

¹⁵⁵ Yacovone 2004, xxxii.

¹⁵⁶ Masur 2011, 58 & RGS isälleen 24.2.1863, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 298.

¹⁵⁷ Masur 2011, 58 & Reid 2008, 28.

mustered out of service, as they were enlisted on the understanding that they were to be on the same footing as other Mass[achusetts]. Vol[unteer]s.¹⁵⁸

Shaw'n kirjeen kirjoittamishetkellä ei ollut vielä varmaa, tulisiko palkkojen alennus koskemaan myös hänen rykmenttiään. Hän kirjoitti asiasta myös sisarelleen.¹⁵⁹ Shaw ei maininnut kirjeissään sitä, tuliko palkan alennus lopulta heidän rykmenttiinsä asti, mutta ilmeisesti palkkojen alennus koski kaikkia mustien sotilaiden rykmenttejä.

Myös Daniels kirjoitti tuohtuneena siitä, ettei mustat sotilaat saaneet samaa palkkaa:

Paymaster has been down and paid my Reg[imen]'t, but only \$7.00 per month. I cannot see why black soldiers, who are acknowledged by all to be equal to any whites, should not receive the same compensation for the same labor."¹⁶⁰

Hän totesi päiväkirjassaan, että oli epäoikeudenmukaista maksaa hänen rykmenttinsä sotilaille vähemmän palkkaa kuin valkoisille sotilaille. Hänen väitteensä siitä, että sotilaat saivat seitsemän dollaria kuukaudessa, tukee myös Shaw'n, Masurin ja Reidin tulkintaa palkan suuruudesta.¹⁶¹ Danielsin kirjoituksessa on mielenkiintoinen huomio siitä, että mustat sotilaat oli tunnustettu tasa-arvoisiksi valkoisten kanssa kaikkien toimesta. On vaikea päätellä, mitä Daniels kyseisellä virkkeellä tarkoitti, sillä unioninkaan puolella monet valkoiset eivät pitäneet mustia sotilaita hyvänä asiana tai edes siedettävänä. Ehkä Daniels viittasi siihen, että mustille sotilaille oli alun perin luvattu sama palkka kuin valkoisillekin.

John Bisbeen mukaan mustien sotilaiden pienempää palkkaa perusteltiin sillä, että mustien sotilaiden ajateltiin olevan enemmän työvoimaa kuin oikeita sotilaita, jolloin he eivät tarvitsisi niin paljon palkkaa. Työvoimana heitä pitkälti pidettiinkin, mutta mustien sotilaiden mukaan he nimenomaan ansaitsivat saman palkan kuin valkoisetkin, sillä he osasivat taistella kuten valkoisetkin ja ihonvärinsä takia he olivat myös alttiimpia suuremmille riskeille.¹⁶² Suuremmat riskit liittyivät konfederaation ohjeistukseen siitä, miten mustille sotavangeille ja heidän valkoisille upseereilleen tulisi käymään.¹⁶³ Työvoimana pitäminen liittyi laajempaan 1800-luvulla vallinneeseen ajattelumaailmaan

¹⁵⁸ RGS isälleen 1.7.1863, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 366.

¹⁵⁹ RGS sisarelleen 1.7.1863, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 367–368.

¹⁶⁰ NWD päiväkirjassaan 28.8.1863, *Thank God My Regiment an African One* 1998, 130.

¹⁶¹ Yacovone 2004, 153.

¹⁶² Bisbee 2016, 79.

¹⁶³ Ks. Alaluku 2.2.

siitä, että mustat kuuluivat biologisin perustein työntekijöiksi ja palvelijoiksi. Kyseisellä ajattelumallilla puolusteltiin myös orjuutta.¹⁶⁴

Shaw ja suurin osa hänen rykmentistään kieltäytyivät ottamasta palkkaa ollenkaan vastaan, kunnes valkoiset ja mustat sotilaat saivat saman palkan.¹⁶⁵ Yacovonen mukaan myös moni muu rykmentti toimi samalla tavalla. Mustille sotilaille palkkakysymyksessä ei ollut kyse rahasta vaan oikeudesta ja arvostuksesta. Jos he eivät nyt kuuluttaisi oikeuksiensa perään, eivät he voisi vaatia tasavertaista kohtelua myöhemminkään, kun sota loppuisi.¹⁶⁶ Westwoodin mukaan palkkakysymyksen takia mustia sotilaita nousi myös kapinaan.¹⁶⁷ Kaikille sotilaille myönnettiin sama palkka vuonna 1864. Tämäkin koski vain niitä sotilaita, jotka olivat värväytymishetkellä vapaita, ei karanneita orjia. Entiset orjat saivat saman palkan kuin muut vasta sodan lopussa vuonna 1865.¹⁶⁸ Myös Chamberlin kirjoitti päiväkirjaansa palkan tasa-arvoistumisesta vuonna 1864:

An order rec[eive]d at H[ea]d. Q[ua]r[ter]s. giving colored troops the same pay, rations, clothing, medical attendance and every-thing excepting Bounty that is allowed to white soldiers. When our men get their next 4 months pay they will receive 88 dollars apiece. They have been encouraged to think that they were to have the same pay and allowances as other soldiers so long that I am glad that the order has been Rec[eive]d.¹⁶⁹

Chamberlin ei kirjoittanut palkan epäoikeudenmukaisuudesta ennen vuotta 1864, jolloin palkan suuruus mustille sotilaille muutettiin samaksi kuin valkoisilla sotilailla. Chamberlinin kirjoituksesta huomaa myös sen, että palkan lisäksi mustia sotilaita kohdeltiin epäoikeudenmukaisesti myös esimerkiksi vaatetuksen ja terveydenhoidon suhteen.

Unionin sotilailla oli pääsääntöisesti hyvät varusteet. Hyvä varustelu ei aina kuitenkaan yltänyt mustien sotilaiden riveihin. Mustat sotilaat eivät saaneet esimerkiksi samantasoisia aseita valkoisten kanssa.¹⁷⁰ Shaw kirjoitti, että mustille sotilaille olisi ajateltu keihäitä tuliaseiden sijaan:

¹⁶⁴ Stein 2015, 17.

¹⁶⁵ Duncan 1992, 367 n. 4.

¹⁶⁶ Yacovone 2004, xxxv.

¹⁶⁷ Westwood (1992) 2008, 125 & 133–134.

¹⁶⁸ Yacovone 2004, 152–153 & 165.

¹⁶⁹ JNC päiväkirjassaan kesällä 1864, *Captaining the Corps d’Afrique* 2016, 79.

¹⁷⁰ Smith 2002b, 43.

Another bit of insanity is a proposition to arm the negroes with pikes instead of muskets. They might as well go back eighteen centuries as three, and give us bows and arrows.¹⁷¹

Russell Duncanin mukaan tätä suunnitelmaa ei missään kohtaa sotaa toteutettu. Duncan kyseenalaistaa, oliko suunnitelma edes todellinen.¹⁷² Keskustelua aseiden laadusta kyllä käytiin ja esimerkiksi Smithin mukaan mustat sotilaat saivat herkemmin vanhoja muskettikiväärejä, kun valkoiset saivat uusimmat ja tehokkaimmat.¹⁷³ Daniels kirjoitti päiväkirjassaan rykmenttinsä varustelutasosta: ”Men in good condition, arms and equipments equally so.”¹⁷⁴ Danielsin rykmentissä ei mitään ilmeisemminkään ollut ongelmaa varusteisiin ja aseisiin liittyen. Vaikka mustien varustelutaso oli yleisesti ottaen heikompaa kuin valkoisten, Reidin mukaan unioni piti kuitenkin huolen suhteellisen hyvästä varustelutasosta koko armeijassa, sillä kaikki hyötyivät siitä.¹⁷⁵

Mustien sotilaiden rykmenttien työtehtävät puhuttivat sodan aikana paljon. Mustien sotilaiden rykmenttejä käytettiin usein viimeisenä oljenkortena taisteluissa. He saivat myös raskaimpia ja uuvuttavimpia työtehtäviä, kuten kaivuutehtäviä, auringossa työskentelyä ja eri linnoitusten ja asemien vartiointia.¹⁷⁶ Kapteeni Chamberlinin rykmentti oli alun perinkin huoltorykmentti, mikä tarkoitti sitä, ettei se osallistunut oikeastaan taisteluihin vaan nimenomaan erilaisiin työtehtäviin. Näihin työtehtäviin kuului esimerkiksi linnoitusten rakentaminen ja eri kaivaustöiden tekeminen.¹⁷⁷ Everstien Danielsin ja Shaw’n rykmentit olivat jalkaväkirykmenttejä, joten he osallistuivat myös taisteluihin. Shaw’n kirjoituksista voi kuitenkin päätellä, ettei hänen rykmenttiään haluttu lähettää taisteluihin, sillä hän kirjoitti, että kaipaa taistelua, jossa mustat saisivat taistella valkoisten rinnalla.¹⁷⁸ Shaw myös kirjoitti toukokuussa 1863, että pelkäsi hänen rykmenttinsä joutuvan kaivuutöihin erään kenraalimajurin alaisena.¹⁷⁹ Duncan kirjoittaa kommentissaan Shaw’n peloista, että Shaw oli kuullut muiden mustien rykmenttien työtehtävistä, eikä halunnut samaa omalle rykmentilleen.¹⁸⁰ Sotilaiden kykyihin ei uskottu, eikä heidän uskottu omaavan tarpeeksi rohkeutta tosi paikan tullessa. Epäilijät

¹⁷¹ RGS sisarelleen 1.7.1863, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 368.

¹⁷² Duncan 1992, 367 n. 5.

¹⁷³ Smith 2002b, 43.

¹⁷⁴ NWD päiväkirjassaan 6.4.1863, *Thank God My Regiment an African One* 1998, 76.

¹⁷⁵ Reid 2008, 14–15.

¹⁷⁶ Smith 2002b, 40–41.

¹⁷⁷ JNC veljelleen 23.7.1864, *Captaining the Corps d’Afrique* 2016, 78.

¹⁷⁸ RGS äidilleen 6.7.1863, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 374.

¹⁷⁹ RGS äidilleen 18.5.1863, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 333.

¹⁸⁰ Duncan 1992, 334 n. 8.

osoitettiin kuitenkin vääräksi.¹⁸¹ Reidin mukaan esimerkiksi mustien sotilaiden tykistökomppaniat eivät nähneet oikeastaan ollenkaan taistelujuja vaan he joutuivat tekemään työtä. Saman työn olisi voinut tehdä myös työntekijät, jotka eivät olleet sotilaita, mutta mustia sotilaita oli helpompi manipuloida ja kurittaa, sillä he olivat armeijan palveluksessa sotilaina, ei siviilityöntekijöinä.¹⁸²

Raskaiden työtehtävien ja alhaisemman varustelun lisäksi mustien sotilaiden joukkojen harjoituskaudet olivat puutteellisia.¹⁸³ Reidin mukaan mustien sotilaiden joukkojen harjoituskausi saattoi sisältää vain vähän harjoituksia ennen taisteluihin osallistumista.¹⁸⁴ Tämä päti esimerkiksi aseharjoituksiin. Shaw oli hyvin kärsimätön ja halusi antaa sotilailleen mahdollisuuden taistella.¹⁸⁵ Hänen kirjoituksistaan ei käy ilmi, että hänen rykmenttinsä harjoituskausi olisi ollut liian lyhyt tai vajanainen. Reidin mukaan sotilaiden harjoituskauden sisältö riippui paljon valkoisista upseereista ja heidän panostuksestaan rykmentteihinsä.¹⁸⁶ Danielsin ja Chamberlinin kirjoituksissa ei myöskään ole mainintoja siitä, minkälainen harjoituskausi heidän sotilaillaan oli. Daniels kirjoitti kyllä useasti siitä, että hänen rykmenttinsä harjoitukset sujuivat hyvin ja hän mainitsi harjoituksista useasti, joten niitä järjestettiin melko usein.¹⁸⁷ Daniels ja Shaw olivat ylpeitä mustan rykmentin everstejä, joten he luultavasti halusivat, että heidän sotilaansa saivat mahdollisimman hyvää asekoulutusta. Shaw'n ja Danielsin ollessa everstejä, heillä oli myös paljon paineita siitä, miten heidän rykmenttinsä edistyy ja miten he suoriutuvat. Voi siis olla, että sotilailla saattoi olla erilainen mielipide siitä, minkälainen heidän harjoituskautensa oli, kuin heidän johtajillaan.

Mustien sotilaiden terveydenhuolto ei ollut samantasoista kuin valkoisilla sotilailla. Mustien sotilaiden kuolinsyyt olivat usein taudit, eivät taistelut. Sisällissodan aikana monet sotilaat menehtyivät erinäisiin tauteihin, mutta mustien sotilaiden kohdalla se oli paljon yleisempää mitä valkoisten. Lääketieteen historian tutkija Margaret Humphreysin mukaan mustat sotilaat saivat osakseen huonompaa hoitoa kuin valkoiset ja koska iso osa

¹⁸¹ Ks. Alaluku 2.2.

¹⁸² Reid 2008, 187–188.

¹⁸³ Smith 2002b, 40.

¹⁸⁴ Reid 2008, 22.

¹⁸⁵ RGS äidilleen 6.7.1863, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 374–375.

¹⁸⁶ Reid 2008, 22.

¹⁸⁷ NWD päiväkirjassaan 18.3.1863 & 25.3.1863, *Thank God My Regiment an African One* 1998, 57 & 63.

mustista sotilasta olivat entisiä orjia, eivät he osanneet lukea, eivätkä näin ollen valittua hoidostaan esimerkiksi kirjeitä kirjoittamalla sukulaisilleen tai sanomalehdille.¹⁸⁸

Shaw'n, Danielsin ja Chamberlinin kirjoittamissa kirjeissä ja päiväkirjan otteissa ei ole paljon mainintoja siitä, minkälainen terveydenhuolto armeijassa oli. Shaw'lla oli sodan alkuvaiheessa punatauti, mutta ei kirjoittanut sairastumisistaan tai sotilaidensa sairastumisista everstin roolissaan.¹⁸⁹ Kuten ylempänä totesin, Chamberlin mainitsi, että mustien tulee saada samaa terveydenhuoltoa kuin valkoisten, mutta sen enempää hän ei avannut mustien sotilaiden saamaa hoitoa. Humphreysin mukaan mustien sotilaiden kohdalla uudet värvätyt sotilaat saattoivat saada menehtyneiden sotilaiden nimet, sillä niin säästy paperisodalta. Tästä eivät tutkimani upseerit maininneet mitään, vaikka Humphreysin mukaan näin toimittiin esimerkiksi Louisianassa, jossa läheisistä plantaasitiloilta värvättiin orjia unionin sotilaksi.¹⁹⁰

Monissa mustien sotilaiden rykmenteissä oli valkoisia lääkäreitä, jotka eivät halunneet tutkia ja diagnosoida mustia. Heidän mukaansa mustien ja valkoisten biologiset erot olivat niin suuria, etteivät he voineet hoitaa mustia potilaita. Mustissa rykmentissä lääkäri saattoi todeta, että potilaan tauti on parantumaton ja hän tulee kuolemaan pian, vaikka todellisuudessa potilaalla oli täysin parannettavissa oleva tauti ja parantui siitä melko nopeasti. Näin oli esimerkiksi isorokon tapauksessa. Mustia sotilaita menehtyi paljon kuitenkin lääkäreiden pätemättömyyden tai vaillinaisen hoidon vuoksi esimerkiksi keuhkokuumeeseen. Valkoinen lääkäri ei aina suostunut tutkimaan sotilasta keuhkokuumeen varalta, sillä hänen olisi pitänyt laittaa korvansa lähelle mustan miehen rintaa.¹⁹¹

On mielenkiintoista, etteivät tutkimani upseerit kirjoittaneet mitään edellä mainituista asioista. Shaw'lla ja Danielsilla oli tosin korkeat sotilasarvot, eivätkä sotilaiden hoito ja kuolinsyyt tulleet ensimmäisenä ehkä esille heille. Chamberlin oli kapteeni, joka näin ollen oli läheisemmin sotilaidensa kanssa tekemisissä, minkä vuoksi onkin erikoista, ettei hän kirjoittanut sotilaiden hoidosta enempää kuin yhden maininnan. Humphreysin mukaan mustien rykmenttien upseerit olivat kokemattomia, jonka vuoksi he eivät kovinkaan huolellisesti katsoneet joukkojensa terveyden perään.¹⁹² Tästä voisi tehdä

¹⁸⁸ Humphreys 2008, xi.

¹⁸⁹ RGS isälleen 10.8.1861, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 125.

¹⁹⁰ Humphreys 2008, xv.

¹⁹¹ Humphreys 2008, 67–68.

¹⁹² Humphreys 2008, xv.

päätelmän, että tutkimani upseerit eivät kirjoittaneet sotilaidensa terveydentilasta, sillä olivat tietämättömiä ja kokemattomia. Esimerkiksi Shaw oli kuitenkin valittu everstin tehtäviinsä sotamenestyksensä perusteella, mikä viittaa siihen, ettei hän ainakaan ollut kokematon.¹⁹³

Humphreys kirjoittaa tutkimuksessaan paljon Louisianan mustista rykmenteistä, joissa hoito oli usein vajavaista.¹⁹⁴ Chamberlinin ja Danielsin joukot olivat osa Louisianan mustia rykmenttejä, mutta eivät kirjoittaneet siitä, että terveydenhuolto olisi ollut huonoa. Vaikka Chamberlin ja Daniels eivät asiasta maininneet, ei toisaalta tarkoita sitä, etteikö heidän joukoissaan olisi voinut esiintyä terveydenhuollon laiminlyöntiä. Weaverin mukaan Danielsin rykmentistä kolme mustaa upseeria menehtyi tauteihin 1863 kevään aikana.¹⁹⁵

Mustat sotilaat saivat osakseen rangaistuksia, kuten valkoisetkin sotilaat, mikäli he rikkoivat sääntöjä. Usein rangaistuskeinona kaikille sotilaille käytettiin raipaniskuja, mutta mustien sotilaiden kohdalla kyseisestä käytöstä luovuttiin, sillä sen ajateltiin antavan väärän kuvan. Tähän liittyi orjiin kohdistetut rangaistusmenetelmät, jotka usein olivat raipaniskuja.¹⁹⁶ Shaw kirjoitti sotilaiden kurinpidosta äidilleen:

One trouble, which I anticipated, has begun-viz¹⁹⁷: complaints from outsiders of undue severity. But I shall continue to do, what I know is right in that particular, and you may be perfectly certain, that any reports of cruelty, are entirely untrue. I have treated them much more mildly, than we did the men of the 2d.¹⁹⁸

Duncanin mukaan Shaw'sta tehdyt valitukset eivät olleet perättömiä ja rangaistusmenetelmiin oli jouduttu puuttumaan. Duncanin mukaan Shaw'n kurinpitomenetelmiin kuului esimerkiksi kahleet pienestäkin häiriöstä sekä kuolemalla uhkailu, mikäli sotilaat kinastelivat upseerien kanssa.¹⁹⁹ Shaw kuitenkin kirjoitti, että kohteli edellisessä valkoisten sotilaiden rykmentissä kapteenina ollessaan komppanian miehiään rajummin, kuin mustia sotilaitaan. Saattaa olla, että hän halusi pehmittää asiaa äidilleen sanomalla, että valkoisten sotilaiden rangaistukset olivat kovempia kuin mustien.

¹⁹³ Duncan 1992, 21–22.

¹⁹⁴ Humphreys 2008, 115–116.

¹⁹⁵ Weaver 1998, 114.

¹⁹⁶ Humphreys 2008, 30.

¹⁹⁷ Videlicet, suom. nimittäin.

¹⁹⁸ RGS äidilleen 25.3.1863, *Blue-eyed Child of Fortune* 1992, 313.

¹⁹⁹ Duncan 1992, 33 & 314 n. 2.

Tutkimani upseerit kirjoittivat melko vähän siitä, miten mustia sotilaita kohdeltiin sodan aikana. Kaikki kirjoittivat palkkakysymyksestä ja heillä oli siinä samanlainen kanta. Muuten he kirjoittivat melko harvaan mustien sotilaiden epäoikeudenmukaisesta kohtelusta. Ei liene yllättävää, etteivät tutkimani upseerit kirjoittaneet sen enempää asiaan liittyen. Mustia sotilaita kohdeltiin epäoikeudenmukaisesti, mutta heitä johtivat valkoiset upseerit. Tutkimani upseerit eivät olleet epäoikeudenmukaisen kohtelun kohteena, eikä esimerkiksi palkkakysymys koskenut heitä. Shaw oli melko tuohtunut palkkaan ja varusteluun liittyen ja perusteli tuohtumistaan sillä, että mustat sotilaat ansaitsivat valkoisten tavoin saman palkan ja samat varusteet. Mikäli hänen sotilaillaan olisi huonommat varusteet, ei taistelun kohdatessa heillä olisi valmiuksia päästä vihollisen niskan päälle. Toki on syytä huomioida, että Shaw pohti paljon myös sotilaidensa kykyjä ja halusi todistaa, että mustat sotilaat osasivat taistella. Kenties Shaw myös hieman pelkäsi, että epäilijöitä ei voida todistaa vääriksi, jos sotilaat eivät pääse näyttämään kykyjään hyvällä varustuksella. Chamberlin ja Daniels kirjoittivat hyvin vähän sotilaiden kohtelusta. Daniels kirjoitti, että hänen sotilaillaan oli hyvät varusteet. Voi olla, etteivät he pitäneet sotilaiden kohteluun liittyviä asioita sellaisina, mistä on hyvä kirjoittaa kirjeissä tai päiväkirjassa. Voi myös olla, että he eivät tienneet kaikkea sotilaiden kohtelusta, tai heidän rykmenteissään ja komppaniassa ei epäoikeudenmukaista kohtelua liiemmin ilmennyt.

Vaikka mustia sotilaita kohdeltiin epäoikeudenmukaisesti, he saivat osakseen myös arvostusta. Daniels esimerkiksi liitti useaan otteeseen päiväkirjojihinsa sanomalehtiartikkeleita, joissa mustia sotilaita ylistettiin. Eräs artikkeli käsitteli juuri Danielsin rykmentin toimintaa Ship Islandin taistelussa.²⁰⁰ Reid kirjoittaa myös siitä, että vaikka epäoikeudenmukaisuus oli melko suurta sotilaiden kesken, eivät mustat sotilaat olleet kokeneet yhtä tasa-arvoista kohtelua ehkä koko elämänsä aikana. Suuri osa mustista sotilaista olivat karanneita orjia, joten armeijan rivissä elämä oli suhteellisen tasa-arvoista orjan elämään verrattuna, vaikka tasa-arvoisuus toteutuikin usein vain paperilla.²⁰¹ Ne asiat, jotka toteutuivat epäoikeudenmukaisesti, perusteltiin poikkeuksesta valkoisen sotilaan ja samalla valkoisen väestön parempiarvoisuutena mustaa väestöä ja sotilaita kohtaan.

²⁰⁰ NWD päiväkirjassaan 19.4.1863, *Thank God My Regiment an African One* 1998, 92–93.

²⁰¹ Reid 2008, 15.

3.2. Mustan sotilaan monta nimeä – Mustista sotilaista käytetyt nimitykset ja kuvaukset orjuudesta

Yhdysvalloilla on pitkä historia rodullistamisessa²⁰² ja rasismissa. Mustista on käytetty erilaisia nimityksiä vuosisatojen ajan. Monet termit ovat olleet ja ovat edelleen rasistisia ja alentavia sekä monia termejä on käytetty ehkä tiedostamatta sitä, että ne ovat olleet loukkaavia. 1800-luvulla mustiin suhtautuminen on eronnut hyvin paljon Yhdysvaltojen sisällä, sekä pohjoisten että etelävaltioiden sisällä. ”Roduista” käytiin paljon myös tieteellistä keskustelua 1800-luvulla, mikä osaltaan vaikutti siihen, miten orjuutta puolusteltiin mutta myös siihen, miten vapaata mustaa väestöä kohdeltiin ja minkälaiset asenteet valkoisilla oli mustaa väestöä kohtaan.²⁰³ Tässä alaluvussa tarkastelen sitä, millä eri tavoin tutkimani everstit ja kapteeni nimittivät mustia sotilaita ja mustaa väestöä, miten he kirjoittivat heidän älykkyydestään ja olemuksestaan ja minkälaisia ennakkoluuloja heidän kirjoituksissaan mahdollisesti esiintyy.

Sanoilla on historia ja tutkimillani sanoilla on pitkä ja vaikea historia. On syytä ottaa huomioon, että tutkimani ajanjakson aikana erilaiset sanat, jotka kuvasivat mustaa väestöä, olivat 1800-luvulla laajassa käytössä, vaikka osaa pidettiin jo silloin hyvin loukkaavina. En sensuroi suorissa lainauksissa olevia sanoja, mutta en itse edes lainausmerkeissä käytä n-sanaa vaan kirjoitan sen n-sanana, ellei kyseessä ole suora lainaus. Muita termejä, jotka nousevat alkuperäislähteistä, käytän lainausmerkeissä.

Shaw, Daniels ja Chamberlin vastustivat orjuutta. Heidän mukaansa se oli epäoikeudenmukainen instituutio. Kuten Thomas J. Davis kirjoittaa teoksessaan ”Race relations in America” (2006), monet pohjoisvaltioissa asuneet ihmiset eivät pitäneet orjuutta hyvänä asiana, mutta eivät siltikään halunneet mustille ja valkoisille samoja oikeuksia. Heidän mukaansa musta ”rotu” erosi valkoisesta.²⁰⁴ Tämän näkee myös siinä, miten tutkimani upseerit puhuivat mustasta väestöstä ja sotilaista, ja millä nimillä he heitä kutsuivat.

Tutkimani upseerit käyttivät kaikki monenlaisia nimityksiä mustista sotilaista ja väestöstä. Osa sanoista ovat tämän päivän näkökulmasta erittäin rasistisia, mutta voidaan luokitella myös 1800-luvun kontekstissa loukkaaviksi. Näitä sanoja ovat esimerkiksi n-

²⁰² Tiettyihin ihmisiin liitetään erilaisia stereotyyppioita ja ennakkoluuloja esimerkiksi ihonvärin perusteella yhteiskunnan toimesta. Rasismi, *Syrjintä.fi*.

²⁰³ Stein 2015, 4–8, 27 & 29.

²⁰⁴ Davis 2006, 85–87.

sana ja ”darky”.²⁰⁵ Upseerit käyttivät sotilaista myös termejä ”colo[u]red” ja ”negro”, jotka olivat suuressa käytössä 1800-luvulla. Niitä ei pidetty silloin ongelmallisina, vaikka tänä päivänä kyseiset sanat eivät ole laajassa käytössä ja niitä ei pidetä soveliaina termeinä kuvastamaan mustaa väestöä.²⁰⁶ Upseerit käyttivät myös jonkin verran termiä ”black”.

N-sanana etymologia voidaan jäljittää latinankielisestä sanasta ”niger”, joka tarkoittaa mustaa. Calvin D. Foglen mukaan tutkimuksesta on ilmennyt, että sanaa käyttivät niin orjien omistajat kuin orjatkin. N-sanaa käytettiin alentavassa tarkoituksessa sekä ihonväriin että hierarkiaan viitaten. Orjille haluttiin näyttää heidän paikkansa ja kyseisen sanan käyttö oli tietoista alentamista. Foglen mukaan orjat käyttivät itse kyseistä sanaa, sillä parempaa sanaa ei ollut saatavilla lukutaidottomuuden vuoksi.²⁰⁷ Tutkijat ovat kuitenkin olleet erimielisiä siitä, miksi orjat itse käyttivät kyseistä sanaa.²⁰⁸ Elizabeth Pryorin mukaan 1800-luvulla musta pappi Hosea Easton kirjoitti siitä, että n-sana olisi ollut harmiton, mikäli valkoiset eivät olisi käyttäneet sitä niin alentavasti mustia kohtaan. Pryorin mukaan mustat käyttivät sanaa myös itse, mutta ajan saatossa antoivat sille omia merkityksiään. Mustat aktivistit olivat Pryorin mukaan yksimielisiä siinä, että valkoiset käyttivät sanaa alentavasti ja koko mustan väestön yhteen niputtaen.²⁰⁹

Shaw’n perhe ja Daniels olivat abolitionisteja. Shaw käytti siltikin mitä moninaisempia sanoja kuvastamaan mustia sotilaita ja mustaa väestöä:

They are not of the best class of nig[ger]s – and if it weren’t for the want to state aid we should be able to get a much better set from the other states.²¹⁰

Shaw käytti loukkaavaa termiä mustista sotilaista. Useiden kirjeiden kontekstista huomaa, että vaikka Shaw puhutteli mustia sotilaita rasisella termillä, ajatus kokonaisuudessaan oli melko neutraali. Shaw oli sitä mieltä, että muista osavaltioista olisi saanut värvättyä parempia sotilaita. Hän oli tässä vaiheessa nähnyt sotaa jo parin vuoden ajan ja tiesi, minkälaiset sotilaat olivat hyviä. Hänen sanavalintansa oli huono, mutta pohdinta siitä, että parempiakin sotilaita pystyisi värväämään, ei ole erikoinen ajatus. Duncanin mukaan edellä oleva lainaus oli poistettu siitä kokoelmasta, jonka Shaw’n äiti julkaisi alkuperäisten kirjeiden pohjalta Shaw’n kuoleman jälkeen. Duncanin mukaan

²⁰⁵ ”Darky” & ”Nigger”, *Merriam-Webster.com*.

²⁰⁶ Smith 1992, 497–499.

²⁰⁷ Fogle 2013, 2–3.

²⁰⁸ Pryor 2016, 211–212.

²⁰⁹ Pryor 2016, 213–216.

²¹⁰ RGS isälleen 25.2.1863, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 300.

Shaw'n äiti luultavimmin poisti kyseisen kohdan.²¹¹ Shaw'n perhe oli abolitionistinen ja heidät tunnettiin abolitionistisissa piireissä hyvin.²¹² Ei liene ihme, että Shaw'n äiti halusi poistaa kyseisen lainauksen poikansa kirjoituksesta. Shaw käytti n-sanaa useassa kirjeessä, mutta harvensi niiden käyttöä pikkuhiljaa, eikä sanaa esiinny enää hänen kirjeissään kolmen viimeisimmän kuukauden ajalta.

Termit, joita upseerit käyttivät, halvensivat usein mustien sotilaiden ja väestön älykkyyttä ja sisälsivät välillä viittauksia siihen, että mustaa väestöä voi verrata lapsiin:

I remained behind with a squad of men to pick up any stray darkies who might wish to enlist – – You never saw children prouder of new clothes than they are of theirs.²¹³

Termi ”stray” tarkoittaa haahuilevaa, koditonta tai karannutta, usein eläintä. Chamberlinin tarkoituksena oli värvätä lisää sotilaita, mutta termit ”stray” ja ”darkie” viittaavat alentavaan ja rasistiseen kielenkäyttöön. Chamberlinin komppanian sotilaat koostuivat pitkälti karanneista orjista, joten värvätyistä sotilaista osa löytyivät Chamberlinin kuvaamalla tavalla. Chamberlin kirjoitti myös, että hän ei ole nähnyt lapsia, jotka olisivat olleet yhtä ylpeitä uusista vaatteistaan.²¹⁴ Viittauksessa rinnastetaan lapsi ja musta sotilas toisiinsa. Tästä ei voi tehdä kuitenkaan päätelmää siitä, että Chamberlin olisi ollut pahantahtoinen. Hänen kirjoituksissaan on rasistisia piirteitä, mutta hän oli myös hyvin ylpeä sotilaistaan.²¹⁵

Myös Shaw käytti useassa kirjeessään mustista sotilaista termiä ”darcy” tai ”darkey”. Hän kirjoitti mustien sotilaiden värväämisestä: ”The darcy concern is getting along very well.”²¹⁶ Edellisessä kirjeessään ystävälleen Mimille hän kirjoitti samasta asiasta käyttäen sanoja ”nigger concern”²¹⁷. Sanalla ”concern” Shaw viittasi mustien sotilaiden värväyslupaan. Kirjeiden sisällöt eivät viittaa siihen, että Shaw olisi käyttänyt sanoja loukkaamistarkoituksessa, mutta kuten ylempänä totesin, sanat olivat loukkaavia jo 1800-luvulla. Pryorin mukaan ”darcy” ei ollut yhtä loukkaava termi kuin n-sana. Hänen mukaansa samaan kategoriaan kuuluivat esimerkiksi sanat ”slave” ja ”African”. Pryor piti edellä mainittuja sanoja vähemmän loukkaavina mutta kuitenkin rodullistettuina

²¹¹ Duncan 1992, 300–301 n. 2.

²¹² Duncan 1992, 4–5.

²¹³ JNC veljelleen lokakuussa 1863, *Captaining the Corps d'Afrique* 2016, 54.

²¹⁴ Ibid.

²¹⁵ JNC ystävälleen Annalle 2.5.1864, *Captaining the Corps d'Afrique* 2016, 83.

²¹⁶ RGS ystävälleen Charlesille 21.2.1863, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 293.

²¹⁷ RGS ystävälleen Mimille 20.2.1863, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 292.

termeinä.²¹⁸ Olen samaa mieltä Pryorin kanssa siitä, etteivät edellä mainitut sanat olleet yhtä loukkaavia kuin n-sana, mutta en niputtaisi sanaa ”darky” muiden vähemmän loukkaavien termien joukkoon, sillä se oli loukkaavampi termi myös 1800-luvun kontekstissa. Esimerkiksi Merriam-Webster.comin mukaan sanaa käytettiin loukkaavassa tarkoituksessa jo 1700-luvun lopulta lähtien.²¹⁹ Duncan mainitsee, että Shaw käytti loukkaavia sanoja kuten ”darkey”, mikä viittaa myös siihen, että kyseistä sanaa pidettiin loukkaavana sisällissodan aikana.²²⁰

Shaw’n kirjeiden sanavalinnoissa on eroja riippuen siitä, kenelle hän kirjoitti.²²¹ Hän kirjoitti ystävilleen ja sisaruksilleen vapaammin ja loukkaavia termejä käyttäen, kun taas vanhemmilleen korrektimmin. Voi olla, että hänen ystävänsä itse käyttivät loukkaavia termejä, jonka vuoksi Shaw käytti niitä myös, mutta tästä ei voi tehdä minkäänlaista päätelmää Shaw’n ystävien lähettämien kirjeiden puuttuessa. Shaw käytti ylipäänsä eniten termejä ”coloured” ja ”negro” sekä välillä ”black”. Edellä mainittuja hän suosi etenkin äidilleen lähetetyissä kirjeissä. Isälleen lähetetyissä kirjeissä hän mainitsi myös sanan ”darky” pariin otteeseen sekä ainakin kerran äidilleen lähetetyissä. Myös Chamberlin kirjoitti hieman eri tavoin eri henkilöille. Rasistisimpia termejä hän käytti eniten ystävänsä Anna Bullockin kirjeissä, myöhemmin aviopuoliso, ja sisaruksilleen lähetetyissä kirjeissä. Vanhemmilleen lähetetyissä kirjeissä Chamberlin käytti miltei ainoastaan sanoja ”negro” ja ”black”.

Mustaa väestöä, varsinkin orjia, rinnastettiin usein lapsiin. Chamberlin ja Shaw kirjoituksissaan tekivät niin ja esimerkiksi McPhersonin tutkimuksessa todetaan, että ajattelutapa oli hyvin yleinen 1800-luvulla. Monet olivat sitä mieltä, että orjien tuli olla kahleissa, orjina, sillä vapaudessa he eivät pärjäisi ja he ajautuisivat raakalaismaisuuksiin.²²² Eteläisissä osavaltioissa orjuutta pidettiin ”kutsumuskohtalon”²²³ osana. Kutsumuskohtalo oli 1800-luvun yhdysvaltalainen aate, jonka mukaan Yhdysvaltojen tuli laajentua pitkälle ja heillä oli siihen oikeus ja oikeastaan velvollisuus. Se sisälsi myös ajatuksen eri ”rotujen” ”sivistämisestä”, kuten mustien ja

²¹⁸ Pryor 2016, 214.

²¹⁹ ”Darky”, *Merriam-Webster.com*.

²²⁰ Duncan 1992, 35.

²²¹ Ibid.

²²² McPherson (1964) 2014, 134 & 149–150.

²²³ Engl. Manifest Destiny.

alkuperäisväestön. Davisin mukaan eteläisten osavaltioiden valkoiset uskoivat kutsumuskohtaloon, mutta myös pohjoisessa aate sai suosiota.²²⁴

Michael Ballardin mukaan monet unionin sotilaat olivat yhtenäisyyden puolella, eivät orjuuden lakkauttamisen. Ei ollut lainkaan poikkeuksellista, että sotilaat eivät piitanneet mustasta väestöstä ja pitivät orjuutta laillisena tai ainakin välttämättömänä pahana.²²⁵ Tutkimani upseerit eivät pitäneet orjuutta hyvänä asiana, mutta samansuuntaista ajattelua on havaittavissa esimerkiksi Chamberlinin kirjoituksista. Kuten olen aiemmin todennut, tutkimani upseerit itse päättivät ryhtyä mustien sotilaiden rykmenttien eversteiksi tai komppanian kapteeniksi, jonka vuoksi olisi erikoista, mikäli he olisivat kirjoittaneet orjuuden puolesta tai siitä, etteivät mustat sotilaat olisi saaneet osallistua sotaan.

Chamberlin kirjoitti useaan otteeseen siitä, minkälaisia kykyjä hänen sotilailtaan oli. Hän käytti myös loukkaavia termejä sekä joissain määrin rasistista tulkintaa: "...for although they [mustat sotilaat] are only grown up children in intellect, it is difficult for many of them to retain much in their memory".²²⁶ Chamberlinin kirjeiden ja päiväkirjan toimittaja John Bisbeen mukaan Chamberlin käytti ajalleen ominaista kieltä ja harmitteli sitä, kuinka vaikeaa oli opettaa sotilaita, kun heillä ei ollut taustalla koulunkäyntiä ollenkaan.²²⁷ On hyvä ottaa huomioon, että Chamberlin oli John Bisbeen isoisosa, jonka vuoksi on syytä pohtia kriittisesti edellä olevia huomioita. Chamberlin käytti ajalleen ominaista kieltä, mutta päätelmä siitä, että mustien sotilaiden älykkyys on samaa tasoa kuin lapsilla, on vähintäänkin ongelmallinen tulkinta jo 1800-luvun kontekstissa. Toki voi olla, että Chamberlin tarkoitti edellä mainitussa lainauksessa nimenomaan lukutaidottomuutta eikä älykkyyttä muilla tasoilla.

Edellä mainittu lainaus ei ollut ainoa kerta, kun Chamberlin pohti mustaa väestöä eriarvostavasti. Chamberlin tunnisti kylläkin omat ennakkoluulonsa:

I tell you, whatever prejudice I may have toward the blacks, (and I don't think they will ever be the equals of the white race in intelligence and enterprise) still I was glad to be there and see so many happy free men and women.²²⁸

²²⁴ Davis 2006, 86.

²²⁵ Ballard 2013, 69 & 72–73.

²²⁶ JNC Anna Bullockille 2.5.1864, *Captaining the Corps d'Afrique* 2016, 83.

²²⁷ Bisbee 2016, 84.

²²⁸ JNC äidilleen 5.7.1865, *Captaining the Corps d'Afrique* 2016, 128.

Kuten olen maininnut, Chamberlin oli orjuutta vastaan, mutta ajatteli silti, ettei musta ”rotu” ole yhtä älykäs tai yritteliäs kuin valkoisten, eikä tule koskaan olemaan. Hän kertoi vuonna 1864 ystävälleen Annalle, mitä mieltä hän oli orjuudesta ja sotilaistaan:

I am no negro-worshiper, but give them a chance to assert their manhood and in this terrible war that threatens the life of the nation if they can help to work out their own freedom, in Gods name let them do it. The whole Nation is guilty of the crime and curse of American Slavery and I look upon this war sometimes as a punishment for tolerating so great a stain upon the National character.²²⁹

Chamberlin ilmoitti, ettei palvo mustia, mutta halusi heidän saavan mahdollisuuden taistella vapaudestaan sekä piti orjuutta pahana rikoksena ja kirouksena. Chamberlin siis halusi lakkauttaa orjuuden, mutta ei kuitenkaan pitänyt mustia samanarvoisina valkoisten kanssa, ainakaan älykkyydeltään. Chamberlin useasti kirjoitti edellä mainituista asioista ystävälleen, myöhemmin puolisolleen²³⁰, Annalle ja jonkin verran äidilleen.

Daniels ei kirjoittanut sotilaistaan loukkaavin termein. Hän kirjoitti päiväkirjaansa heistä paljon, mutta käytti pääsääntöisesti termejä ”negro” tai ”soldiers”. Daniels kirjoitti ylistävään sävyyn:

Thank God it hath been my fortune to be participator in the grand idea of proclaiming freedom to this much abused & tortured race. Thank God my Regiment an African one, that I have been permitted to assemble them under the banner of freedom to do and die for their country & liberty – The 2d Louisiana Regiment of Native Guards will yet have a name in history.²³¹

Danielsin tyyli kirjoittaa oli hyvin formaali ja kaunis. Hän ylisti sotilaitaan useasti. Tutkimistani päiväkirjamerkinnöistä ei löydy yhtäkään mainintaa siitä, että hän olisi halveksinut tai ollut ärtynyt sotilailleen. Danielsin puheet olivat hyvin sivistyneitä 1800-luvun kontekstissa: ”It matters little what color a man has to his skin if his brains are right, mind stamps the man, not race.”²³² Danielsin päiväkirjan otteiden perusteella ei kuitenkaan voi tehdä kokonaisvaltaisia päätelmiä siitä, minkälainen ihminen hän oli. Päiväkirjaan hän saattoi kirjoittaa runollisesti myös sen takia, että hän oli keskellä kauheaa sotaa. Päiväkirja on kuitenkin yleensä henkilökohtaisempi kuin kirjeet, jonka vuoksi uskallan sanoa, että Daniels arvosti mustia suuresti, eikä pitänyt heidän älykkyyttään huonompana kuin valkoisten. Weaverin mukaan Daniels oli niin edistyksellinen, että hänen puheensa mustasta väestöstä suututtivat joitakin hänen

²²⁹ JNC ystävälleen Annalle 22.2.1864, *Captaining the Corps d’Afrique* 2016, 58–59.

²³⁰ Bisbee 2016, 157.

²³¹ NWD päiväkirjassaan 29.3.1863, *Thank God My Regiment an African One* 1998, 68.

²³² NWD päiväkirjassaan 22.8.1863, *Thank God My Regiment an African One* 1998, 128.

valkoisia upseerikollegoitaan, mikä aiheutti Danielsilla ongelmia rykmentissä.²³³ Voi siis sanoa, että Danielsin puheet olivat melko harvinaisia jopa unionin puolella sisällissodan aikana.

Unionin puolella oli monia mielipiteitä siitä, miksi sisällissotaa käytiin ja mikä osa orjuudella oli. Valkoiset sotilaat eivät liiemmin piitaneet mustien oikeuksista tai vapaudesta, mutta asenne muuttui sodan pitkittymisen myötä. Ballardin mukaan valkoiset sotilaiden asenteet ja mielipiteet muuttuivat, kun he näkivät plantaaseja ja miten orjia kohdeltiin. Ballard kirjoittaa, että orjat kertoivat valkoisille sotilaille, että heidän omistajansa oli kahlinnut heidät kiinni, jottei heitä voisi anastaa tai vapauttaa. Joukossa oli myös lapsia. Ballardin mukaan unionin sotilaat joutuivat todistamaan paljon samanlaisia tapahtumia, joiden ansiosta selvisi, kuinka huonosti orjia kohdeltiin. Heidä pidettiin tavaranä, joka mieluummin heitetään pois, ettei vaan toinen voisi saada sitä käsiinsä.²³⁴ Myös Shaw'n rykmentti kohtasi paljon hylättyjä plantaaseja joukkojen edetessä etelässä. Shaw tapasi orjia, jotka kaipasivat isäntiään. Shaw'n mielestä hylätyt orjat vaikuttivat hyvin lapsenmielisiltä:

To-day I have been watching and talking with a good many of the negroes about here. Whatever their habits of life may be, they certainly are not bad or vicious; they are perfectly childlike, it seems to me, and are no more responsible for their actions than so many puppies.²³⁵

Shaw'n tapa kirjoittaa orjista on hyvin samanlainen kuin Chamberlinilla. Molemmat olivat sitä mieltä, että musta väestö, ainakin orjat, eivät olleet älykkyydeltään täysin samaa tasoa kuin valkoiset. Molemmat rinnastivat orjia lapsiin. Danielsin kirjoituksista ei löydy samanlaisia yhtäläisyyksiä. Shaw'n ja Chamberlinin kirjoituksista huomaa, mikä oli vallitseva ajatusmaailma mustiin liittyen sisällissodan ajan Yhdysvalloissa. Shaw'n kirjoituksessa näkyy ajattelutapa, jossa orjia pidettiin lapsina tai jopa lemmikkeinä, jotka eivät olleet vastuussa teoistaan. McPhersonin mukaan ajattelutapa oli hyvin tyypillinen niin unionin kuin konfederaation puolella.²³⁶ Shaw'n päätelmät siitä, että orjat eivät olleet ilkeitä tai pahoja voivat myös olla niin ikää todistusta siitä, etteivät orjat olleet raakalaismaisia, kuten plantaasinomistajat usein väittivät, ja jonka perusteella orjien

²³³ Weaver 1998, xx, 108–109, 158–159 & 177.

²³⁴ Ballard 2013, 72.

²³⁵ RGS puolisolleen Anniele 27.6.1863, *Blue-Eyed Child of Fortune* 1992, 360.

²³⁶ McPherson (1964) 2014, 134.

omistus oikeutettiin.²³⁷ Shaw'n tapauksessa Ballardin väitteet orjuuden suhtautumisen muutoksesta eivät pitäneet paikkaansa, sillä Shaw oli alun perinkin orjuutta vastaan.

1800-luvulla tietyt termit olivat hyvinkin alentavia, mutta niitä käytettiin hyvin paljon. Shaw'n ja Chamberlinin kirjeiden perusteella tarkoitusperät olivat hyvántahtoisia, vaikka sanavalinnat välillä viittasivatkin muuhun. Kun he rinnastivat mustaa väestöä eritoten orjia, lapsiin, nousee esille yleinen 1800-luvulla hallinnut ajatus siitä, ettei musta väestö omannut samanlaista älykkyydosamäärää kuin valkoinen väestö. Tässä suhteessa Chamberlin ja Shaw kirjoittivat ja ajattelivat ajalleen tyyppillisellä tavalla, mutta se ei poista sitä, etteivätkö ajatukset olisivat olleet rassistisia.

Davisin mukaan ennen sisällissotaa vain radikaalien abolitionistien keskuudessa ajettiin täydellistä tasa-arvoa mustien ja valkoisten välillä. Esimerkiksi presidentti Lincoln piti rotuerottelua hyvänä vaihtoehtona.²³⁸ McPhersonin mukaan abolitionistit taasen pitivät mustia tasa-arvoisina valkoisiin nähden, vaikkakin suurin osa valkoisista, myös unionin puolella, uskoivat mustien olevan alempiarvoisia.²³⁹ On hyvä ottaa huomioon, että McPhersonin teos ilmestyi alun perin vuonna 1964, eikä uusimmassa toimituksessa ole muutettu muuta kuin lisätty kirjoittajan esipuhe. Davis ei määrittele teoksessaan sitä, mitä tarkoitti radikaali abolitionismi, minkä vuoksi on vaikea pohtia väitteen totuudellisuutta. En kuitenkaan näe, että Davisin ja McPhersonin väitteet sulkevat toiseen välttämättä pois. Shaw'n perhe oli abolitionistinen ja he olivat ystäviä monien tunnettujen abolitionistien kanssa. En kuitenkaan uskalla tehdä päätelmää siitä, oliko tai pidettiinkö Shaw'n perhettä radikaaleina abolitionisteina. Duncanin mukaan Shaw'n perhe ajoivat mustien täydellistä tasa-arvoa. Shaw itse ei identifioitunut abolitionistiseen liikkeeseen vanhempiensa tavalla, vaikka vastustikin orjuutta.²⁴⁰ Weaverin mukaan Daniels oli hyvin edistyksellinen ja joutui sen takia myös ongelmiin. Daniels ajoi mustien oikeuksia sodan päätyttyäkin ja hänen kirjeidensä sisältö oli hyvin abolitionistinen. Voi olla, että Daniels soveltuu Davisin ajatukseen radikaalista abolitionistista. Daniels itse ainakin halusi, että orjuutta vastustettaisiin radikaalisti:

Gen[era]l Banks is too conservative. He has more Policy than Principle, is too much opposed to Progress. – – I can support no such man. The one who will be my choice must be radically opposed to slavery of all kinds, social, moral and religious – one who will fight the good fight of Progress

²³⁷ Duncan 1992, 361 n. 2.

²³⁸ Davis 2006, 87.

²³⁹ McPherson (1964) 2014, 134–135.

²⁴⁰ Duncan 1992, 4–5 & 7.

and further advancement of Civilization & Humanity. – – Slavery can never be allowed another foothold upon this Continent.²⁴¹

Danielsin kirjoituksesta huomaa hänen asenteensa kenraali Banksia kohtaan, sekä hänen kantansa orjuudesta. Daniels ei pitänyt kenraali Banksista, joka oli tullut kenraalimajuri Butlerin tilalle vuoden 1862 lopussa, sillä Banks ei ollut mustien sotilaiden asemasta samaa mieltä kuin Butler.²⁴² En kuitenkaan väitä Danielsin olleen radikaali abolitionisti, sillä radikalismien määrittely voi olla tässä kontekstissa monenlainen.

Chamberlin kirjoitti tutkimistani upseereista ennakkoluuloisimmin mustasta väestöstä ja heidän älykkyydestään. Chamberlin kirjoitti toisaalta myös eniten siitä, kuinka kamala instituutio orjuus oli ja että sodan tavoitteena oli hänen mielestään alusta lähtien orjuuden lakkauttaminen. Shaw käytti eniten loukkaavia sanoja ja kirjoitti jonkun verran myös ennakkoluuloisesti ja epätasa-arvostavasti mustasta väestöstä sekä sotilaistaan. Hän kuitenkin vähensi loukkaavien sanojen käyttöä samoihin aikoihin, kun hänen rykmenttinsä alkoi muodostua. Daniels ei kirjoittanut päiväkirjaansa ennakkoluuloisesti ja piti mustaa väestöä yhtä älykkäinä ja samanarvoisina kuin valkoista väestöä. Daniels myös kirjoitti paljon orjuudesta ja sen kauheuksista. Upseerien kirjoitusten perusteella ei voida kuitenkaan sanoa, minkälaisia ihmisiä he todellisuudessa olivat. Kirjoitusten perusteella voi pohtia sitä, miten heidän ilmaisemat mielipiteet ja asiat sopivat 1800-luvun kontekstiin ja miten heidän kirjoituksensa käsittelivät mustia sotilaita ja mitä asioita he antavat kirjoituksissa ymmärtää.

On syytä myös huomauttaa, että tässä alaluvussa mainitut lainaukset eri upseereilta ovat vain pieniä osia kirjeistä ja päiväkirjoista. Suurimmaksi osaksi jokainen tutkimistani upseereista kirjoittivat melko neutraalisti ja keskittyivät enemmän sodan ja oman elämänsä kuvaukseen, kuin mustien sotilaiden ominaisuuksien pohtimiseen tai rasistiseen kuvailuun. Esimerkiksi Chamberlin kirjoitti melko paljon raittiudesta ja alkoholin vaaroista.²⁴³

Olen kirjoittanut tässä luvussa mustien sotilaiden kohtelusta ja siitä, miten heihin suhtauduttiin ja millä termeillä heitä kutsuttiin. Mustia sotilaita kohdeltiin sisällissodan aikana huonosti ja heitä kutsuttiin usein rasistisin termein. Tutkimani upseerit kuvasivat sotilaiden kohtelua jonkin verran mutta eivät kirjoituksissaan maininneet siitä, että

²⁴¹ NWD päiväkirjassaan 24.9.1863, *Thank God My Regiment an African One* 1998, 154.

²⁴² Weaver 1998, 21–22.

²⁴³ Esim. JNC sisarelleen 21.2.1864 & JNC Anna Bullockille 23.10.1864, *Captaining the Corps d’Afrique* 2016, 72–73.

mustista sotilaista käytettiin rasistisia termejä, vaan käyttivät termejä itsekin lukuun ottamatta eversti Danielsia. He myös kuvasivat mustien sotilaiden kohtelua melko vähän, mutta kirjoittivat orjuudesta melko paljon. Heidän suhtautumisensa orjuuteen oli toisaalta 1800-luvulla tyypillistä, sillä orjuutta ei pidetty liioin hyvänä asiana unionin puolella. Tutkimieni upseerien kirjoituksista ei kuitenkaan löydy viitteitä siihen, että he olisivat pitäneet orjuutta välttämättömänä pahana, kuten moni pohjoisissa osavaltioissa ennen sotaa ja sen aikana ajatteli.

4. Lopuksi

Sodan loputtua Chamberlin jatkoi palvelustaan vielä vuoden ajan, kunnes hän pääsi kotiin vuonna 1866 ja meni naimisiin Anna Bullockin kanssa, jonka kanssa hän kirjoitti sodan aikana paljon.²⁴⁴ Daniels irtisanoutui everstin tehtävistään ja jatkoi mustien oikeuksien puolesta puhumista, kunnes menehtyi vuonna 1867 keltakuumeeseen.²⁴⁵ Shaw ei nähnyt sodan loppua, vaan menehtyi taistelukentälle satojen sotilaidensa kera vuonna 1863. Jokainen tutkimistani upseereista kirjoittivat paljon ja hyvin samanlaisistakin asioista: arkielämästä sodan aikana, rykmenttinsä toiminnasta ja orjuudesta. Daniels ja Shaw ottivat suuren riskin olemalla mustien joukkojen everstejä, mutta molemmille se oli tärkeä työ ja varsinkin Danielsille jopa sydämenasia. Shaw'n, Danielsin ja Chamberlinin sekä monien muiden kirjeiden ja päiväkirjojen avulla mustien sotilaiden kohtelu, taisteluissa pärjääminen sekä sotilaiden kohtaama epäoikeudenmukaisuus ovat nousseet Yhdysvaltain sisällissodan tutkimuksen keskiöön.

Kuten tutkielmassani on käynyt ilmi, mustia sotilaita kohdeltiin melko epäoikeudenmukaisesti läpi sisällissodan. Aluksi he eivät saaneet värväytyä ja kun he vihdoinkin saivat sotilasuniformut päällensä, heitä kohdeltiin epätasa-arvoisesti valkoisiin sotilaisiin nähden. Heitä myös puhuteltiin monin eri termein, joista osa olivat jo 1800-luvun kontekstissa loukkaavia ja rasistisia. Edellä mainittu kohtelu ja mustiin suhtautuminen oli usein valkoisen ”rodun” ylemmyydellä perusteltua, mikä näkyi osittain myös tutkimieni upseerien kirjoituksissa. Olen tutkinut edellä mainittuja seikkoja kolmen valkoisen upseerin kirjeiden ja päiväkirjojen avulla. Olen tutkinut, miten valkoiset upseerit kirjoittivat mustien joukkojen johtamisesta, taisteluista, sotilaidensa pärjäämisestä taisteluissa, sekä miten he suhtautuivat mustaan väestöön sekä, miten he kirjoittivat mustien sotilaiden kohtelusta.

Tutkimani upseerit sekä ylistivät että vähätelivät johtamiaan sotilaitaan. Shaw ja Chamberlin tekivät edellä mainittua useaan otteeseen, kun taas Daniels lähinnä ylisti ja pohti elämäntilannettaan ja mustan väestön tilannetta yleisesti. Shaw ja Chamberlin kirjoittivat sotilaistaan useassa kohtaa melko loukkaavin termein, eikä Chamberlin pitänyt mustia yhtä älykkäinä kuin valkoisia. Jokainen tutkimani upseeri kuitenkin vastusti orjuutta ja mustien sotilaiden epäoikeudenmukainen kohtelu, kuten palkkakysymys, harmitti heitä.

²⁴⁴ Bisbee 2016, 157.

²⁴⁵ Weaver 1998, 176–177.

Jokainen tutkimani upseeri oli kirjeidensä ja päiväkirjamerkintöjensä perusteella tyytyväisiä siihen, että olivat mustien joukkojen upseereita. Heistä jokainen kirjoitti, kuinka heidän rykmenttinsä ja komppaniansa olivat edistyneet, mutta pohtivat myös sitä, miten sotilaat pärjäisivät taisteluissa. Eniten sotilaiden edistymisestä kirjoitti Daniels. Daniels kirjoitti myös eniten sotilaistaan ja mustan väestön kohtaamasta sorrosta. Shaw ja Chamberlin kirjoittivat enemmän omasta näkökulmastaan. Tutkimillani upseereilla oli erilaiset motivaatiot mustien joukkojen upseereina. Shaw'n syyt olivat sekä abolitionistiset että kunniaan, velvollisuuteen ja äitinsä painostukseen liittyvät. Chamberlin halusi kirjeidensä perusteella edetä sotilasurallaan. Danielsin päiväkirjamerkinnöistä ei käynyt ilmi hänen motivaationsa ryhtyä mustan rykmentin everstiksi, mutta hän kirjoitti sotilaistaan pelkkää hyvää ja ajoi mustien oikeuksia, minkä vuoksi on perusteltua sanoa, että hänen syynsä olivat suurilta osin abolitionistiset.

Tutkimani upseerit pohtivat kirjoituksissaan mustien sotilaiden pärjäämistä taisteluissa ja miten heihin suhtauduttiin muun armeijan toimesta. Upseerit kirjoittivat siitä, miten mustien sotilaiden upseereille kävi konfederaation sotavankeina sekä, miten he olisivat halunneet antaa joukoilleen jo mahdollisuuden päästä mukaan taisteluihin, mutta mustien sotilaiden rykmenttejä ei haluttu lähettää taisteluihin. Shaw halusi näyttää, että mustat sotilaat osaavat taistella, myös Daniels kirjoitti sotilaiden pärjäämisestä taisteluissa ja ylisti heidän taitojaan. Shaw'n kirjoitukset vaikuttivat enemmän siltä, että hän halusi näyttää, että osaa koulia mustista sotilasta hyviä, eikä niinkään siltä, että Shaw olisi halunnut mustien pärjäävän taisteluissa heidän itsensä takia.

Chamberlinin, Danielsin ja Shaw'n kirjoitusten perusteella mustia sotilaita kohdeltiin epätasa-arvoisesti valkoisiin sotilaisiin nähden. Jokainen tutkimani upseeri kirjoitti mustien sotilaiden palkasta, joka oli alempi kuin valkoisilla sotilailta. Shaw kirjoitti myös esimerkiksi aseista ja kurinpidosta, mutta Chamberlin ja Daniels eivät liiemmin sotilaiden kohtelusta kirjoittaneet. Chamberlinilla oli pieni maininta terveydenhuoltoon liittyen, mutta muuten terveydenhuollosta ei kukaan kirjoittanut. Tämä oli yllättävää, sillä terveydenhuolto oli mustilla sotilailta paljon huonompaa kuin valkoisilla ja mustat sotilaat menehtyivätkin usein tauteihin, ei rintamalla.

Upseerit käyttivät hyvin moninaisia nimityksiä sotilaistaan ja mustasta väestöstä sekä kirjoittivat eri tavoin mustan väestön älykkyydestä. Jokainen tutkimani upseeri olivat orjuutta vastaan, mutta heidän tapansa kirjoittaa mustasta väestöstä erosivat keskenään. Chamberlin käytti loukkaavia sanoja sekä 1800-luvun kontekstissa neutraalimpia termejä

kuvaamaan sotilaitaan ja mustaa väestöä. Hänen kirjoituksissaan oli myös muutamia viitteitä siihen, ettei hän pitänyt mustan väestön älykkyyttä samantasoisena kuin valkoisen. Shaw käytti melko paljon n-sanaa mutta lopetti termin käytön vuoden 1863 kevään aikana. Hän ei suoraan kirjoittanut, että musta väestön alempiarvoisuudesta ”rotuna”, mutta hän vertasi mustaa väestöä lapsiin, mikä viittaa siihen, ettei hän pitänyt heidän älykkyytensä olevan täysin samanlainen kuin valkoisilla. Shaw’n perhe oli abolitionistinen ja Shaw itsekin puhui aiheesta, mutta hänen kirjeidensä perusteella hänelle abolitionismi ei ollut yhtä lähellä sydäntä kuin hänen vanhemmillaan. Danielsin kirjoituksista ei löytynyt ennakkoluuloja mustaa väestöä kohtaan, eikä hän käyttänyt loukkaavia termejä sotilaistaan. Daniels kirjoitti sotilaistaan ja mustasta väestöstä ylistävään sävyyn ja puhui mustien oikeuksien puolesta vielä sodan jälkeenkin. Danielsin edistyksellisyys tuotti hänelle myös ongelmia rykmentissä. Jokaisella tutkimallani upseerilla oli oma näkemys siitä, minkälainen musta ”rotu” oli. Daniels edusti abolitionistista ajattelua, Chamberlin ajatteli, että musta ”rotu” eroaa valkoisesta esimerkiksi älykkyydeltään ja Shaw’lla kirjoituksissa näkyi molempia edellä mainittuja.

Tutkimieni upseerien kirjoitusten perusteella voi tehdä melko kattavia päätelmiä siitä, miten mustia sotilaita kohdeltiin ja miten heihin suhtauduttiin sisällissodan aikana. Kirjeet ja päiväkirjamerkinnot tutkimusaineistona toivat tutkielmaani laajempaa ulottuvuutta, sillä niissä käsiteltiin asioita henkilökohtaisella tasolla ja välillä melko yksityiskohtaisesti, eikä yleispätevästi. Aineistoni ansiosta upseerien kokemukset tulivat hyvin esille. Vaikka Chamberlin, Daniels ja Shaw eivät tunteneet toisiaan, kirjoittivat he hyvin samantapaisista aiheista ja kommentoivat samanlaisia kysymyksiä. Tämä toi tutkielmaani dialogisuutta, jonka vuoksi tutkimani upseerien kirjoitukset olivat merkittäviä tutkielmani kannalta.

Mielenkiintoista on, että tutkielmani aiheen tutkimuskirjallisuudessa tuntuu nousevan eniten esille mustien sotilaiden kohtelu ja se, että mustien sotilaiden rykmenttejä ei haluttu päästää mukaan taisteluihin. Kuitenkin tutkimieni upseerien kirjeissä ja päiväkirjamerkinnoissa sotilaiden kohtelu ei saanut kovinkaan suurta sijaa, vaikka toki taisteluista kirjoitettiin jonkin verran. Enemmän tutkimani upseerit kirjoittivat orjuudesta ja mustien sotilaiden ja mustan väestön älykkyydestä.

Vaikka tutkielmassani pohdin upseerien kirjoitusten perusteella mustien sotilaiden kohtelua ja asemaa, on myös syytä tiedostaa, että jokainen tutkimani upseeri olivat myös yksilöitä, jotka elivät keskellä sotaa. Olen heidän kirjoitustensa ja tutkimuskirjallisuuden

perusteella saanut mustien sotilaiden kokonaiskuvaa selkeämmäksi, mutta upseerit olivat erilaisia keskenään, heillä oli erilaiset unelmat ja erilaiset arvomaailmat. He kirjoittivat henkilökohtaisia asioita, eivätkä luultavimmin ikinä ajatelleet, että heidän kirjoituksensa julkaistaan ja toimisivat historiantutkimuksen lähteinä.

Olen käsitellyt tutkielmassani mustien sotilaiden kohtelua ja kuvauksia, heidän johtamistaan ja pärjäämistään erilaisissa taisteluissa valkoisten upseerien päiväkirjojen ja kirjeiden kautta. Asiaa voisi tutkia lisää myös esimerkiksi uutisoinnin näkökulmasta tai mustan sotilaan kirjeiden tai päiväkirjan näkökulmasta. Olisi myös mielenkiintoista vertailla unionin sotilaiden ja konfederaation sotilaiden kirjeitä keskenään mustiin sotilaisiin ja mustaan väestöön liittyen.

Yhdysvaltojen mustan väestön kamppailu tasa-arvoisesta kohtelusta ei ole lähimainkaan valmis. Prosessi on hyvin kesken, kuten olemme saaneet lukea eri media-alustoilta esimerkiksi viime kesänä George Floydin²⁴⁶ tapauksen yhteydessä. Vaikka Yhdysvaltain sisällissodan jälkeen orjuus lakkautettiin koko maassa, ei se tarkoittanut, että mustia olisi alettu kohtelevaan tasa-arvoisesti valkoisten kanssa. Mustille ei haluttu antaa äänioikeutta ja sen saaminen tehtiin hyvin vaikeaksi. Rotusorto jatkui pitkälle 1900-lukua,²⁴⁷ eikä rakenteellinen rasismi ole kadonnut, vaikka paperilla mustilla samat oikeudet valkoisten kanssa ovatkin.

²⁴⁶ Musta mies George Floyd kuoli poliisin toimesta pidätystilanteessa Yhdysvalloissa keväällä 2020. Floyd oli asetettu käsirautoihin ja poliisi painoi hänen niskaansa Floydin ollessa maassa aiheuttaen Floydin tukehtumisen ja menehtymisen. Tapauksen jälkeen Yhdysvalloissa alkoi laajat protestit, joissa vaadittiin esimerkiksi poliisien lopettamaan väkivalta mustaa väestöä kohtaan. Ks. Haukka, Juhola & Kerttula 2020, *Yle.fi*.

²⁴⁷ Davis 2006, 15.

Lähteet

Alkuperäiskirjallisuus:

Chamberlin, John Newton: *Captaining the Corps d’Afrique. The Civil War Diaries and Letters of John Newton Chamberlin*. Ed. John Bisbee. McFarland & Company, Inc., Publishers, North Carolina 2016.

Daniels, Nathan W: *Thank God My Regiment an African One. The Civil War Diary of Colonel Nathan W. Daniels*. Ed. C. P. Weaver. Louisiana State University Press, Louisiana 1998.

Shaw, Robert Gould: *Blue-Eyed Child of Fortune: The Civil War Letters of Colonel Robert Gould Shaw*. Ed. Russell Duncan. The University of Georgia Press, Georgia 1992.

Tutkimuskirjallisuus:

Ashworth, John: *The Republic in Crisis, 1848–1861*. Cambridge University Press, New York 2012.

Ballard, Michael B.: Union Soldiers React to Slaves, Slavery, Freedmen, and Colored U.S. Troops during the Vicksburg Campaign. *Of Times and Race: Essays Inspired by John F. Marszalek*. Ed. Michael B. Ballard & Mark R. Cheatham, University Press of Mississippi, Jackson 2013, 69–88.

Bisbee, John: *Captaining the Corps d’Afrique. The Civil War Diaries and Letters of John Newton Chamberlin*. Ed. John Bisbee. McFarland & Company, Inc., Publishers, North Carolina 2016.

Bracks, Lean’tin: *African American Almanac: 400 Years of Triumph, Courage and Excellence*. Visible Ink Press, Detroit 2012.

Bulmer, Martin & Solomos, John: Introduction. *Researching Race and Racism*. Ed. Martin Bulmer & John Solomos. Routledge, London & New York 2004, 1–15.

Burkhardt, George S.: *Confederate Rage, Yankee Wrath. No Quarter in the Civil War*. Southern Illinois Press, Illinois 2007.

Burlingame, Michael: *Lincoln and the Civil War*. Southern Illinois University Press, Carbondale & Edwardsville 2011.

Campbell, Randolph B.: Introduction. *Human Chattels: The Laws of Slavery in Texas. Laws of Slavery in Texas: Historical Documents and Essays*. Ed. Randolph B. Campbell. Compiled by William S. Pugsley & Marilyn P. Duncan. University of Texas Press, Austin Texas 2010, 1–6.

Chakkalakal, Tess: *Novel Bondage: Slavery, Marriage, and Freedom in Nineteenth-Century America*. University of Illinois Press, Urbana, Chicago & Springfield 2011.

Cimprich, John: The Fort Pillow Massacre. Assessing the Evidence. *Black Soldiers in Blue: African American Troops in the Civil War Era*. Ed. John David Smith. The University of North Carolina Press, North Carolina 2002, 150–168.

Clark, Elizabeth A.: *History, Theory, Text: Historians and the Linguistic Turn: Historians and the Linguistic Turn*. Harvard University Press, Massachusetts 2004.

Clinton, Catherine: “With a Whip in His Hand”: Rape, Memory, and African-American Women. *History and Memory in African-American Culture*. Ed. Genevieve Fabre & Robert O’Meally. Oxford University Press, New York 1994, 205–218.

Davis, David B.: *Inhuman Bondage: The Rise and Fall of Slavery in the New World*. Oxford University Press, New York 2006.

Davis, Thomas J.: *Race Relations in America. A Reference Guide with Primary Documents*. Greenwood Press, Westport, Connecticut 2006.

Duncan, Russell: *Blue-Eyed Child of Fortune. The Civil War Letters of Colonel Robert Gould Shaw*. Ed. Russell Duncan. The University of Georgia Press, Georgia 1992.

Dusinberre, William: *Strategies for Survival: Recollections of Bondage in Antebellum Virginia*. University of Virginia Press, Charlottesville 2009.

Fogle, Calvin D.: The Etymology, Evolution and Social Acceptability of 'Nigger', 'Negro', and 'Nigga'. *SSRN Electronic Journal*, 2013 <https://ssrn.com/abstract=2326274> [Haettu 13.3.2021].

Harris, Leslie M.: *In the Shadow of Slavery: African Americans in New York City, 1626-1863*. The University of Chicago Press, Chicago 2003.

Hewitt, Lawrence L.: An Ironic Route to Glory: Louisiana Native Guards at Port Hudson. *Black Soldiers in Blue: African American Troops in the Civil War Era*. Ed. John David Smith. The University of North Carolina Press, North Carolina 2002, 78–106.

- Hornsby, Jr., Alton: Introduction. *A Companion to African American History*. Ed. Alton Hornsby, Jr. Blackwell Publishing, Massachusetts 2005, 1–2.
- Humphreys, Margaret: *Intensely Human: The Health of the Black Soldier in the American Civil War*. Johns Hopkins University Press, Baltimore 2008.
- Lahtinen, Anu; Leskelä-Kärki, Maarit; Vainio-Korhonen, Kirsi & Vehkalahti, Kaisa: Johdanto. Kirjeiden uusi tuleminen. *Kirjeet ja historiantutkimus*. Toim. Anu Lahtinen, Kirsi Vainio-Korhonen & Maarit Leskelä-Kärki. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Saarijärvi 2011, 9–27.
- Leskelä-Kärki, Maarit & Sjö, Karoliina: Päiväkirja, minuus ja historia. *Päiväkirjojen jäljillä. Historiantutkimus ja omasta elämästä kirjoittaminen*. Toim. Karoliina Sjö, Liisa Lalu & Maarit Leskelä-Kärki. Vastapaino, Tampere 2020, 11–38.
- Masur, Louis P.: *The Civil War: A Concise History*. Oxford University Press, New York 2011.
- McConnell, Stuart: The Civil War and Historical Memory: A Historiographical Survey. *OAH Magazine of History* (8) 1/1993, 3–6.
- McPherson, James M.: *The Struggle for Equality: Abolitionists and the Negro in the Civil War and Reconstruction* (1964). Princeton University Press, Princeton New Jersey 2014.
- Miller, James & Thompson John: *Almanac of American History*. National Geographic Society, Hong Kong 2007.
- Pryor, Elizabeth Stordeur: The Etymology of Nigger. Resistance, Language, and the Politics of Freedom in the Antebellum North. *Journal of the Early Republic* (36) 2/2016, 203–245.
- Rael, Patrick: Free Black Activism in the Antebellum North. *The History Teacher* (39) 2/2006, 215–253.
- Reid, Richard: *Freedom for themselves: North Carolina's Black Soldiers in the Civil War era*. The University of North Carolina Press, Chapel Hill 2008.
- Rodgers, Thomas E.: Civil War Letters as Historical Sources. *Indiana Magazine of History* (93) 2/1997, 105–110.

Saarelainen, Juhana: Konteksti ja kontekstualisoiminen. *Tulkinnan polkuja. Kulttuurihistorian menetelmiä*. Toim. Asko Nivala & Rami Mähkä. Painosalama Oy, Turku 2013, 244–268.

Samito, Christian G.: *Becoming American under Fire. Irish Americans, African Americans, and the Politics of Citizenship during the Civil War Era*. Cornell University Press, New York 2009.

Sheehan-Dean, Aaron: Introduction. *The View from the Ground: Experiences of Civil War Soldiers*. Ed. Aaron Sheehan-Dean. The University Press of Kentucky, Kentucky 2007a, 1–8.

Sheehan-Dean, Aaron: The Blue and the Gray in Black and White. Assessing the Scholarship on Civil War Soldiers. *The View from the Ground: Experiences of Civil War Soldiers*. Ed. Aaron Sheehan-Dean. The University Press of Kentucky, Kentucky 2007b, 9–30.

Smith, John David: Introduction. *Black Soldiers in Blue: African American Troops in the Civil War Era*. Ed. John David Smith. The University of North Carolina Press, North Carolina 2002a, xiii–xxiii.

Smith, John David: Let Us All Be Grateful That We Have Colored Troops That Will Fight. *Black Soldiers in Blue: African American Troops in the Civil War Era*. Ed. John David Smith. The University of North Carolina Press, North Carolina 2002b, 1–77.

Smith, John David: *Lincoln and the U.S. Colored Troops*. Southern Illinois University Press, Carbondale 2013.

Smith, Tom W.: Changing Racial Labels: From "Colored" to "Negro" to "Black" to "African American". *The Public Opinion Quarterly* (56) 4/1992, 496–514.

Stein, Melissa N.: *Measuring Manhood: Race and the Science of Masculinity, 1830–1934*. University of Minnesota Press, Minneapolis 2015.

Urwin, Gregory J. W.: Introduction: Warfare, Race, and the Civil War in American Memory. *Black Flag over Dixie: Racial Atrocities and Reprisals in the Civil War*. Ed. Gregory J. W. Urwin. Southern Illinois University Press, Carbondale 2004, 1–18.

Warshauer, Matthew: *Connecticut in the American Civil War: Slavery, Sacrifice, and Survival*. Wesleyan University Press, Middletown Connecticut 2011.

Washington, Versalle F.: *Eagles on Their Buttons: A Black Infantry Regiment in the Civil War*. University of Missouri Press, Columbia 1999.

Weaver, C. P.: *Thank God My Regiment an African One. The Civil War Diary of Colonel Nathan W. Daniels*. Ed. C. P. Weaver. Louisiana State University Press, Louisiana 1998.

Westwood, Howard: *Black Troops, White Commanders and Freedmen During the Civil War* (1992). Southern Illinois University Press, Illinois 2008.

Wilson, Carol: *Freedom at Risk: The Kidnapping of Free Blacks in America, 1780-1865*. University Press of Kentucky, Kentucky 1994.

Wilson, Keith: *Honor in Command: Lt. Freeman S. Bowley's Civil War Service in the 30th United States Colored Infantry*. Ed. Keith Wilson. The University Press of Florida, Gainesville 2006.

Wilson, Keith: In the Shadow of John Brown: The Military Service of Colonels Thomas Higginson, James Montgomery, and Robert Shaw in the Department of the South. *Black Soldiers in Blue: African American Troops in the Civil War Era*. Ed. John David Smith. The University of North Carolina Press, North Carolina 2002, 306–335.

Yacovone, Donald: *Freedoms Journey: African American Voices of the Civil War*. Ed. Donald Yacovone. Chicago Review Press, Illinois 2004.

Sanakirjat ja muut lähteet:

Britannica.com: Abolitionism. European and American social movement. *Britannica.com* -sivusto <https://www.britannica.com/topic/abolitionism-European-and-American-social-movement> [haettu 12.3.2021].

Civil War Army Organization and Rank. *The North Carolina Museum of History* -sivusto <https://www.ncmuseumofhistory.org/civil-war-army-organization-and-rank> [haettu 10.3.2021].

Civil War Casualties. *American Battlefield Trust* -sivusto <https://www.battlefields.org/learn/articles/civil-war-casualties> [haettu 13.3.2021].

Haukka, Inka; Juhola, Teemu & Kerttula, Anu: Poliisille syyte George Floydin kuolemasta Minneapolisissa – protestit jatkuneet eri puolilla USA:ta, kuvernööri: "Kyse on kaaoksesta". *Yle Uutiset* -sivusto <https://yle.fi/uutiset/3-11377011> [haettu 10.3.2021].

History.com: Segregation in the United States. *History.com* -sivusto <https://www.history.com/topics/black-history/segregation-united-states> [haettu 13.3.2021].

Jones, Terry L.: The Free Men of Color Go to War. *The New York Times* -sivusto <https://opinionator.blogs.nytimes.com/2012/10/19/the-free-men-of-color-go-to-war/> [haettu 13.3.2021].

Merriam-Webster: "Darky". *Merriam-Webster.com* -sivusto <https://www.merriam-webster.com/dictionary/darky> [haettu 12.3.2021].

Merriam-Webster: "Nigger". *Merriam-Webster.com* -sivusto <https://www.merriam-webster.com/dictionary/nigger> [haettu 12.3.2021].

Rasismi. *Syrjintä.fi* -sivusto <https://syrjinta.fi/rasismi> [haettu 3.3.2021].